

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI !
Prof. A. Voldemaras

Ūžia griaudžia tamsus šilas.
Ar tu jį girdi?
Ko jis griaudžia, ko toks liūdnas?
Kas gi jo širdy?

ALGIRDAS BRAZINSKAS

Griaudžia obelys ir uosiai,
Griaudžia ir klevai.
Rodos, klausia: — Ar kovosi
Narsiai, kaip tėvai?

— Ir kovosiu, ir aukosiuos,
Pulsiu atkakliai,
Kad į pergale ir laisvę
Vestų mus keliai!

EINA XXIX METUS

1974 GEGUŽĖS - MAY 30

Kaina 30 ct. Nr. 11 (1183)

PORTUGALIJA PAVOJINGAME KELYJE

J. KADAGYS

Š. m. balandžio mėn. 25 d. įvykdytas Portugalijoje perversmas, pakeitė per 48 metus ten egzistavusią dešiniųjų tautinę diktatūrą. Tas režimas per tiek metų kraštui jau buvo tikrai nusibodęs, tuo labiau, kad jis net 13 metų vedęs karą su partizanais Afrikos kolonijose, nualino kraštą ūkį ir išvargino portugalų tautą. Portugalija po Airijos yra pats neturtingiausias kraštas, su žemiausiu pragyvenimo lygiu, Europoje.

Portugalija, neatsisakydama Afrikoje Angolos, Mozambikų ir Guineos kolonijų, susilaukė nevienu oficialaus pasmerkimo Jungtinėse Tautose ir net politinio ir ekonominio boikoto. Ypač miršo komunistiniai kraštai su Maskva priešakyje, nežiūrint, kad ji pati kuria naują kolonializmą pavergdama laisvas tautas, ir, žinoma, nuolat smerkė Portugaliją pačios Afrikos tik ką išlaisvinusios tautos. Suprantama, kad visa tai neigiamai veikė Portugalijos ekonominį gyvenimą, jos užsienio politiką ir tuo pačiu krašto gyventojų nuotaikas. Portugalijos vyriausybė tų kolonijų neatsisakė dėl nepaprastai svarbių savo krašto ūkiui iš ten gaunamų žaliavų.

Tačiau Portugalijos partizaninis kolonijų karas, net ir po 13-os metų, ne tik susilpnėjo, bet vis plėtėsi, intensyvėjo ir darėsi beviltiškas. Mat Maskvos, jos satelitų ir pačios Afrikos kai kurių kraštų nuolat skatinami, visai remiami ir ginkluojami partizanai tikėjo savo pergale ir net padarydavo nemažų nuostolių ten kovojusiems Portugalijos kariniams daliniams, bet jau sugebėjo užimti ir valdė nemažus teritorijos plotus. Partizanams, kaip paprastai, čia vadovavo komunistų paruošti vadai.

Komunistai, kaip žinome, kaip politikoje, taip ir kovos lauke, dažniausia laimi savo ištverme, fiziniai ir dvasiniai nualindami priešą. Pasikeitus Portugalijos vyriausybei, nėra abejonės, kad jos kolonijos, taip ilgai kovojusios, dabar jau gaus pilną nepriklausomybę.

Pačioje Portugalijoje iki šiol buvo net 6 bandymai nuversti tą dešiniųjų diktatūrinį režimą. Bet jie visi, dėl nevykusių suplanavimų ir pasirošimo, vis nepavykdavo. Pagaliau šis paskutinis pasiekė tikslą. Mat jį planavo ir jam vadovavo su kitais šešiais aukštais kariškiais, tik ką į atsargą paleistas už savo knygą gen. A. de Spinola, kurioje jis kritikavo ir įrodinėjo, kad kolonijų karas yra beprasmiškas, nes jo laimėti negalima. Visą bėda tik, kad gen. A. de Spinola yra žinomas kaip buvęs "raudonas" ir vargu tos jo spalvos ir dabar bus pilnai išblukę. Jis Ispanijos civiliniame kare dalyvavo kaip savanoris vyriausybinių komunistų pusėje ir ten tvarkė visą jų tiekimą. Komunistams ten pralaimėjus, jis vėl grįžo į savo kraštą.

Yra rimto pagrindo bijoti, kad A. de Spinola, išvadavęs Portugaliją iš baltos diktatūros, gali ją atiduoti žymiai žiauresnei raudonajai vergijai. Jo skubus politinių kalinių paleidimas, socialistų ir komunistų vadų iš tremties susigrąžinimas ir viešas pareiškimas, kad bus leista veikti visoms politinėms partijoms, išskyrus fašistus (iš kur ten Portugalijoje atsirado fašistai? Juk tai komunistų terminas, taikomas visoms dešinišioms politinėms partijoms) nieko geru tam kraštui nežada.

Tiesa, gen. A. de Spinola tuoj panai

kino cenzūrą, bet tuoj ir vėl įsteigė specialų komitetą spaudai ir filmams prižiūrėti, amerikietiška vadinamą "watchdog" įstaigą. Jis laikinai nuėmė cenzūrą, bet tuoj uždarė dešiniųjų laikraščius: "Epoca", "O Seculo" ir katalikų laikraštį "Aovidades". Aišku, kai opozicijos laikraščiai bus uždaryti, tai ir cenzūra nebebus reikalinga.

Buvęs prezidentas A. Thomaz ir min. pirmininkas M. Caetano buvo ištręmti į Madeiros salą, o vėliau išvyko į Braziliją. Parlamentas paleistas ir uždaryta valdžiosioji partija. Kolonijų gubernatoriai, karo vadai kolonijose ir savam krašte taip pat buvo pakeisti kairiaisiais liberalais. Politiniai kaliniai buvo paleisti, bet į jų vietas tuoj buvo sukišti veik visi politinės policijos tarnautojai. Iš kalėjimo buvo paleistas net toks "didvyris" komunistas H. Da Palma Inacio, kuris padarė sau "karjerą" per 25 metus besiversdamas bankų plėšimu, lėktuvų grobimu ir iš kalėjimų išsilažimu. Taip pat tuoj iš Paryžiaus grįžo po 4 1/2 metų tremties kairiųjų socialistų vadas M. Soares ir iš kalėjimo prieš 12 metų pabėgęs Portugalijos komunistų partijos sekretorius - vadas A. Cunhal, kuris visą laiką gyveno Maskvoje ir Prahoje. Socialistas M. Soares didžiausias nuopelnas yra tas, kad jis Salazarą vyriausybės už politinę veiklą buvo net 13 kartų suimtas ir kalintas. Komunistų vadas A. Cunhal grįžo su dideliu triumfu ir per sostinę važiuojo kaip tikras herojus ant šarvuotos mašinos, apsuptas kelių tūkstančių ovacijų jam keliančių, komunistų. Jis irgi pareiškė, jog viską darys, kad fašistai krašte nebeatsigautų. Abu iš tremties grįžę socialistai ir komunistai vadais tuoj padarė vizitus gen. A. de Spinolai. Jie abu jau vadovavo ir gegužės 1 d. demonstracijoms ir iškilinėms.

Komunistai, kaip paprastai, aklaiklausydami savo vadų ir Portugalijoje pasirodė gerai organizuoti ir labai aktyvūs. Jie tuoj po perversmo pradėjo užiminėti administracijos įstaigas, pagrobė net 50 karių, kurie turėjo išvykti į kolonijas, puolė kariu aerodrome ir karinė oro bazę Monsanto parke. Tik kariams paleidus išpėjamuosius šūvius, komunistų gaujos buvo atstumtos. Jie dabar labai aktyviausiai reiškiasi Portugalijos miestuose ir visame krašte.

(Nukelta į 10 psl.)

kiam tikslui naudoti. Be šnipa Guillaume, sovietai parūpino Brandtui gražią ir patrauklią sekretorę - šnipę, kuri net jo meilužė tapo. Už jos santykius su Brandtu jau buvo sumokėta 100,000 markių, nes ji sakėsi paskelbsianti juos.

ŠNIPŲ SROVĖ

Su atbėgančiais iš Rytų Vokietijos vokiečiais nemažai atvyksta visokių šnipų, kurie skirti Vak. Vokietijos ir NATO sąjungininkų politinėms, ekonominėms ir karinėms apraiškoms sekti. Šnipai dažniausia turi vertingas specialybes ar net mokslo laipsnius. Toks asmeninis išsilavinimas suteikia galimybę patekti į aukštas pareigas ar vietas valdžioje bei kariuomenėje, kurias parinkti šnipai nežino taikiniais.

Tokią prielaidą patvirtino šnipas Guenter Guillaume įvykis. Patekęs į Vak. Vokietiją, įstojo į socialdemokratų partiją. Nario knygelė buvo raktas veržtis į valdžios viršūnes - tapo Brandto padėjėju. Gi tokios aukštos pareigos suteikė progą prieiti prie pačių svarbiausių ir įvairių paslapčių. Taip pat verbuoti šnipus tarp aukštų valdžios pareigūnų ir karininkų. Jam talkon buvo atsiųstos iš Rytų Vokietijos dvi gražios sekretorės kurios įsisuko ar buvo rekomenduotos Guillaume į ministerio pirmininko įstaigą.

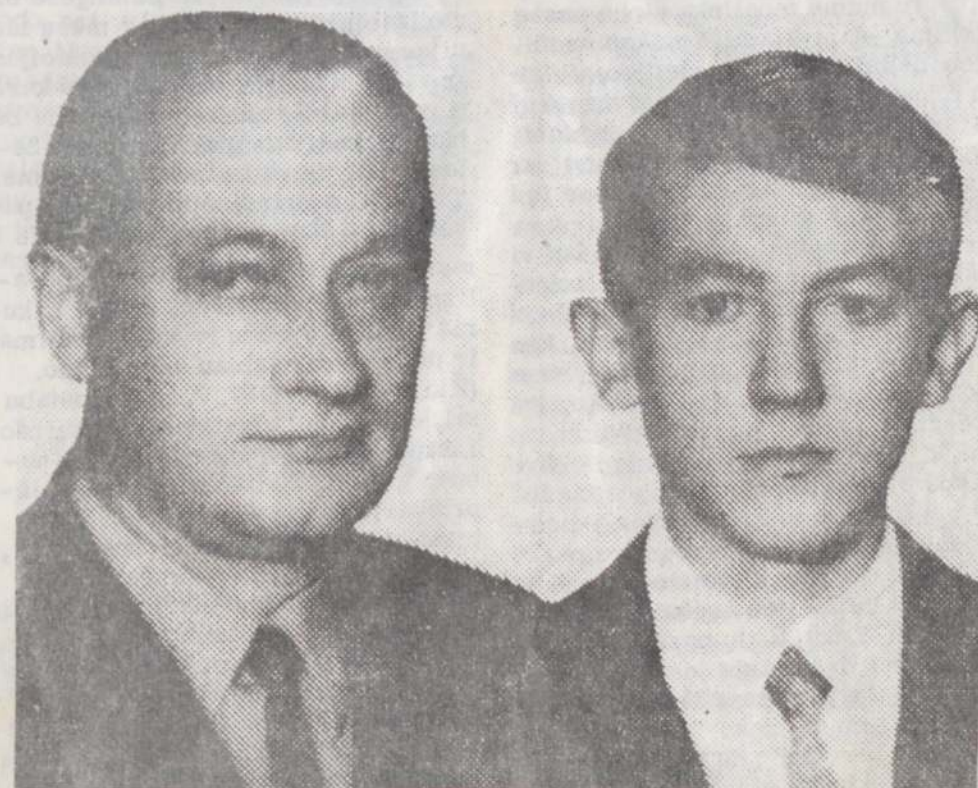
Šie ir kiti šnipai suteikdavo Kremlui apie JAV ir NATO karinius planus žinias ankščiau, negu jas gaudavo Washingtono aukštieji pareigūnai. Kremlius gaudavo tiksliai žinias apie atomines bombas, raketas, jų

(Nukelta į 4 psl.)

Free
Lithuania

2618 West 71 st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312)476-3371 and 839-5531

SVEIKINAME BRAZINSKUS ATSIEKUSIUS LAISVĘ!

Pranas ir jo sūnus Algirdas BRAZINSKAI jau laisvi. Kai 1970 m. spalio 15 d. jie sovietinį lėktuvą privertė nusileisti Trebizondo aerodrome Turkijoje, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas siuntė savo atstovą į Turkiją jų pagalbai. Po to, dar daug kartų juos lankė dr. Kęstutis Valiūnas, Vliko pirmininkas. Ten lankydamasis, jis rūpinosi ir konkrečius žygius darė, kad Brazinskai nebūtų išduoti Sovietams, ko pastarieji labai norėjo ir dėl to aktyviai veikė. Visą laiką Vlikas rūpinosi jų laisve, materialine ir morale parama bei teisinių jų bylos gynimu. Kai buvo būtinas reikalas, Vlikas ragino laisvojo pasaulio lietuvius siųsti Turkijos vyriausybei laiškus ir telegramas su prašymu, kad Brazinskai nepatektų į Sovietų rankas. Kai 1973 m. Kalėdų pirmą dieną Brazinskai turėjo stoti į teismą, Vlikas kvietė visus siųsti jiems kalėdinius sveikinimus. Ir vienu ir kitu atveju lietuviai labai jautriai ir gausiai atsiliepė. Brazinskai už tai jiems nuoširdžiai dėkojo. Kai 1971 m. kovo 8 d. Turkijos aukščiausiojo teismo taryba tarė Brazinskų bylą persvarstyti iš kriminalinės pusės, byla, dėl įvairių formalumų, buvo daug kartų atidėliojama. Iš esmės kriminalinis Ankaros teismas bylą pirmą kartą svarstė balandžio 29 d. ir toliau bylos svarstymą nukėlė birželio 11 dienai. Vliko paimtas Brazinskų bylai ginti advokatas Celal Yardimci laišku pranešė, kad jis tikės jog birželio 11 d. paskirtas teismo posėdis ir ligi to meto būsiantis paskelbtas amnestijos įstatymas galės būti lemtingas Brazinskų laisvei. Turkijos parlamento priimtas amnestijos įstatymas prezidento buvo pasirašytas gegužės 18 d., ir pagal jį Brazinskai gavo laisvę. Dabar Vlikas rūpinasi Brazinskų saugumu ir skubiu jų iš Turkijos išvežimu. ELTA

Prancūzijos Prezidento Rinkimai

LAIMĖJO DEŠINĖJI SU MAŽA PERSVARA

K. T A U T K U S

Gegužės mėn. 19 d. Prancūzijos prezidento rinkimuose turėjo teisę balsuoti 30 milijonų balsuotojų. Tą dieną balsavo 87 procentai, daugiau, kaip kada nors ankščiau. Dešinės ar nuosaikiųjų konservatorių ir jiems panašių partijų prezidentinis kandidatas Valery Giscard d'Estang surinko 13,398,415 balsų ir gavo 50,80 procentų visų paduotų balsų, laimėjo prezidentūrą ir labai svarbų politinį postą, kuris turi įtakos Vakarų Europoje bei plačiame pasauly. Socialistų komunistų, trockininkų (kairiųjų radikalų) vadinamo "liaudies fronto" prezidentinis kandidatas Francois Mitterrand surinko 12,978,722 balsus, atseit, 49,19 procentų. Giscard už Mitterrand gavo daugiau tik 422,791, arba tik 1,61 procentą. Už Giscard paduotų balsų dauguma skaitoma yra pati mažiausia Vakaruose nuo John F. Kennedžio laikų, kai 1960 m. prieš Nixoną buvo laimėjęs tik 118,550 balsų daugiau. Naujasis Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estang pareigas pradėjo eiti nuo gegužės 27 dienos.

DVIKOVĄ LAIMĖJO DEŠINĖ
SU MAŽA PERSVARA

Beveik arti pusę Prancūzijos balsuotojų savo balsą atidavė už liaudies fronto kandidatą Mitterrand, socialistų partijos vadą Prancūzijoje. Rinkimai parodė, kad Jungtinių kairės jėgų pavojus yra vaizdas. Pastebėta, kad jaunuoju ir jaunesnės kartos prancūzai balsavo už liaudies fronto kandidatą, kaip tuo pačiu metu senesnieji ir vidurinė klasė balsavo

už dešinės pasirinktą kandidatą Giscard. Mitterrand bandė jėgas prieš gen. de Gaulle ir George Pompidou. Pralaimėjo, bet jau tada surinko apie 45 procentus visų paduotų balsų. Šiuose rinkimuose surinktų balsų procentą dar pakėlė virš 4 procentų, bet rinkimai ir laimėjimas iš "rankų išsprūdo", kad ir pats pranašavo po pirmųjų rinkimų, jog laimėjimas "yra rankose". Ir prezidentui ir jo pavesdam min. pirm. sudarytai vyriausybei su kairės jungtinėmis jėgomis teks dažnai susidurti ir pajusti jų spaudimą, bet kaip ir gaulistams, taip ir konservatyviesiems respublikonams valdant kraštą, kairiųjų kombinacijos bus nugalėtos ir Prancūzijoje taip lengvai liaudies frontui nepavyks išgalėti ir į savo rankas perimti krašto valdymą. Valstybė turi pakankamai susipratusių piliečių, kurie valstybės tvarkymą ir reformavimą bei pakreipimą į Maskvą kairiesiems neprileis ir nepatikės teisėtai ir demokratiniais rinkimais.

LIAUDIES FRONTAS PRANAŠAUJA TRUMPĄ VALDYMĄ

Prancūzijos komunistų partijos gen. sekretorius Georges Marchais, paklusnus Maskvai, UPI žinių agentūros pranešimu V. 20 d. jau gavo iš Mitterrand įsakymą, kad komunistų atstovai seime reikalautų skubiausio išpildymo rinkiminės kovos metu pažadėtų pažadų išrinkto prezidento Giscard. Pirmiausia buvo pažadėta su-

(Nukelta į 2 psl.)

NATO PASLAPČIŲ KELIONĖ Į KREMLIŲ

BRANDTĄ PRAŽUDĖ POLITINĖ TRUMPAREGYSTĖ IR
MENKYSTĖ

B. JABLONSKIS

Willy Frahm pabėgo nuo nacių į Norvegiją. Ten priėmė norvegišką pilietybę, o pavarde iškeitė į Brandt. Susituokė irgi su norvege. Pasislėpė po naują pavarde, pilietybę ir norvegišku sijonu. Labai panašiai pasielgė kaip poetė Salomėja Nėris, kuri nuėjęs Stalinui tarnauti. Parašė jam pašloviną poemą ir sakė, kad sudegino visus tiltus užpakali.

Pasibaigus II Pasauliniam Karui, Brandtas prisistatė į Vak. Berlyną norvegiško laikraščio atstovu-korespondentu. Pagyvenus tarp tautiečių, grįžo vokiškas tėvynei sentimentas. Metė norvegišką pavarde šalin ir paliko gyventi Vak. Berlyne. Įstojo į socialdemokratų partiją ir buvo išrinktas miesto burmistru. Šios pareigos suteikė progą ne tik partijos laiptais kopti, bet atsitarė dūrys ir į Vokietijos valdžios viršūnes.

Sudarius Krikščionių (SCU) ir socialistų partijos jungtinę valdžią, Brandtas buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. Gi 1969. VI. laimėjęs socialdemokratams daugiau atstovų parlamente, susijungė su laisvųjų demokratų partija ir sudarė jungtinę vyriausybę ir ėmė kraštui vadovauti. Dabar Brandtas buvo išrinktas ministrų pirmininku-kancleriu.

POLITINĖ BRANDTO TRUMPAREGYSTĖ

Užėmęs ministerio pirmininko vietą, pradėjo gerinti santykius su rytiniais kaimynais-komunistais. Pripažino Kremliu ir Varšuvai Vak. Vokietijos okupuotas sritis. Vargais negalais susitarė ir su Rytų Vokietija. Sitokia Brandto politinė trumparegystė ne tik perleido komunistams vokiškas žemes, bet ir išdavė vokie-

"LAISVĖS LIEPSNŲ" paminklo projektas, kuris numatomas pastatyti Marquette Parke, Chicagoje.

Vilius BRAŽĖNAS

DIRVOS Meškausko Atlydis(2)

ŠIŲ DIENŲ VIRVININKAI

Apgailėtina, kad pro gerai rašomus V. Meškausko straipsnius, lyg pro pasakos Pelenės stiklinį batuką, aiškiai matyti "liberalinės" įtakos iškreipti pirštai. Jau minėtame straipsnyje V. M. pakartoja ir kitą senai nudėvėtą "liberalų" klisę: "Nenorint ir negalint kariauti, reikia santykiuoti..." "Akylos stebėtojai žino, jog "liberalai" visados tesiūlo dvi išeitis - "alternatyvas": vieną normaliai nepriimtina, kitą - jiems pageldaujamą vedančią į jų galutiną tikslą. Tad jų linijos, kaip matome, tvirtai įsikibęs V. M. ir mums tepalieka vieną pasirinkimą - santykiuoti. Lyg kas duotų klebonėliui vienintelę išeitį konflikte su prostitute: negalint jos išvaryti už parapijos ribų, belieka... santykiuoti. Ne tik klebonėlis, bet ir JAV turi dar visą eilę kitų pasirinkimų. Tarpe jų būtų visiškas santykių nutraukimas formalių santykių palaikymas, bet visiškas ekonominis embargo ir, pagaliau, prekyba tam tikromis, laisvės principui palankiomis sąlygomis. Embargo, yra taikomas, pavyzdžiui, Amerikai draugiškai, prieškomunistinei Rodezijai. Kodėl "santykiuoti" turi reikšti savo priešo gelbėjimą iš chironiškos ūkinės ligos, jo karinės mašinos tepimą bei jo griūvančios ekonomijos pasipirči žemo nuošimčio paskolomis net savojo krašto prasiskolinimo ir infliacijos sąskaiton? Keista, kad V. M. nuo tokių pareiškimų nesulaiko nei tiesioginis jos susidurimas su "santykiavimo" išdavomis Lietuvoje, kai mums teko "santykiuoti" "negalint kariauti". Ką toks santykiavimas reiškia Amerikai, V. M. gali sužinoti paskaitęs naują Anthony Sutton knygą NATIONAL SUICIDE - Military Aid To The Soviet Union. (Tautinė Savižudybė - Karinė Pagalba Sovietų Sąjungai). Deja, prof. Sutton nėra "liberalų" į garsenybę išpuštas "liberalas" ar radikalas. Jis yra normalus savo krašto gerove susirūpinęs, amerikietis, konservatyvus mokslininkas, tad nekuriems mūsiškių inteligentų "ne autoritetas". Tos rūšies mūsų inteligentai - skausmingai priimama Tysliavos pasakojimą apie "virvininkus". Anot jo, senaisiais laikais Amerikon naujai atvykę lietuviai, nemokėdami anglų kalbos, išsiganę didiesčio nežinios, susimesdavo gyvenoti būreliais, "ant burdo", pas kurią nors lietuvių šeiminiukę, ir be vadovo daugelis nedrįsdavę pajudėti iš vietos. Kad ryto tamsoje nepasimetys pakeiliui į fabriką, kelią žinąs vyrukas kai kur vedavęs "grinorių" grupę paskui save tempdamas išsikibusis virvės.

Tokius bendrakeleivius tada vadindavę "virvininkais". Argi nėra kas tai panašaus ir dabar? Naujieji ateiviai, nors kai kurie ir kalbos pramokę, ir raštą įkerta, ir miestų planus bei valstijų žemėlapius gerai įskaito, neretas pasirodo pasiklydęs Amerikos politikoje blogiau negu anų laikų "grinoriai" didmiestyje. Dažnai blogiau su tais, kurie geriau anglų kalbą moka ir todėl gal daugiau laikraščių skaito, nes, kaip jau metas būtų mums visiems žinoti, didžioji spauda yra kontroliuojama "liberalinio establišmento". Tokie mūsų inteligentai, jeigu jie savo skaitymo, informacijos, nepapildė konservatyviais šaltiniais, yra tik šių dienų "virvininkai". Jie tvirtai laikosi įsikibę "liberalų" į smegenų skalbyklą

Gegužės 19 d. Liet. Prekybos Rūmų surengtame baliuje dalyvavo daug svečių. Viduryje garbės stalo, iš šonų kiti svečiai. Laikė šio baliiaus buvo išteiktos 8 stipendijos, kurias parūpino Prekybos Rūmai. Stipendiją gavusiųjų nuotrauka talpinama jaunimo skyriuje.

Nuotraukų junginys V. Noreikos

tempiamos virvės, dažniausiai to net neįsivaizduojant ir todėl, žinoma, net nežinodami kas ir į kur tą virvę ir jų galvosena traukia. Garsusis žurnalistas Pulitzer esąs pasakęs, jog Amerika "stovės ar grius drauge su jos spauda". Atrodo, kad spauda griūva dideliu greičiu... Mano manymu šiuo metu Amerikos artimai ateičiai esminį pavojų sudaro jos didžioji spauda (ir TV tinklai, žinoma), gi lie tuviškai patriotinei veiklai "virvininkai" tos spaudos akli pasekėjai mūsų tarpe, kurie yra įtakingos organizacinės ar viešosios mūsų išeivijos nuomonės sudarymo pozicijose. Ir visai nesvarbu, kiek ar kaip karšti patriotai ar antikomunistai jie būtų ar besijaustę esą, jie daro žalos Lietuvos vadavimo pastangoms. Tai buvo pagrindinė mintis LAS parengime, New York'e, 1967 metais

mano pasakojimo kalboje - "Liberalizmo stabdžiai laisvės kovoje", kurią pastarųjų metų įvykių stebėjimas ir patirtis dar labiau subrandino. (Žiūr. "L. L." 1967. V. 25). Nuostabu tai, kad mūsų "virvininkai" pamiršo Lietuvos okupacijų patirtį, kada nebuvo galima pasitikėti okupantų išprievartauta spauda ir todėl buvo visai aišku, jog reikia ieškoti kitų, papildomų, informacijos šaltinių. Taip atsirado lietuviškojo pogrindžio spauda, kurią tada komunistai vadino reakcine, kraštutine, nacine, fašistine spauda, gi vėliau naciai ją krikštijo komunistine ir kitokia "kraštutinumo" vardais. Dabar čia, Amerikoje, dešinioji, konservatyvi spauda tam tikra prasme yra pogrindžio spaudos padėtyje, nors, tuo tarpu, (išskyrus prieškomunistines radijo programas dar nėra valdžios tiesioginiai persekiojama, o tik vadinama ar traktuojama kaip "kraštutinė" spauda. Vienok mums svarbu tai, kad mes sabotuojame mūsų pačių veiklą ignoruodami JAV ir kitų kraštų konservatyvią spaudą ar kartais ją paniekindami bei paneigdami. Tai yra didžioji žala, kurią mums daro mūsų inteligentai "virvininkai", kuriuos mes ne kartą pasekame savo galvosenoje, nors jie patys eina įsikibę "virvės", net nežinodami kas ir kuria linkme ją tempia. Todėl ne vienas mūsų spaudos "virvininkas" buvo nagrinėtas šiose skiltyse.

Prie tokių virvinių reiškinų reikėtų priskirti V. M. neįtikėtiną mintį: "... šansų yra, kad sykį pradėjus (Kremliu) daugiau rūpintis savo pavaldinių gerove, bus sunku susilaikyti nuo nuolaidų jiems netiek ar "tik" materialinėje, bet ir dvasinėje srityje. Užtat ar yra prasmės Brežnevui statyti tokius reikalavimus, kaip leis ti visai laisvą emigraciją, kurių jis negali priimti savęs nenužudydamas. Brežnevo politikos nepasisekimas tik padidins visų tautų žmonių vargą sovietijoje". (Kas netiki, tepaskaito 73. 6. 27 Dirvą). Tai juk sena "liberalų" giesmelė: padėkime Leninui, kurs po caro įves demokratiją; po jo - nepakenkime Stalinui susitvarkyti; neklidykime Malenkoviui, kurs atleido priešpaužę; padėkime Kruščiovui - nuoširdžiam kaimiečiui, kurs pasmerkė Staliną už Nikitos šokdinimą; padėkime išlaikyti valdžią Kosygeniui su Brežnevu, nes jie yra naujo tipo bolševikai. Dabar mūsiškis V. M. iš kažkur ištraukė naujausią būdą Sovietijos tautoms gelbėti: per pagalbą Brežnevui. Idomu, koks "liberalinis" autoritetas bus pakišęs Meškauskui mintį, kad komunistiniams tironams gali net galvoti ateiti "... rūpintis savo pavaldinių gerove". V. M. bando mus užangažuoti veiklai, kuri užtikrintų Brežnevo išlikimą ir jo politikos pasisekimą. Kokia gi ta politika? Jokia

paslaptis! Brežnevo doktrina: kas tavo, tai mano; kas mano, tai ne tavo. Labai nesudėtinga. Net ir politinių mokslų daktarai turėtų nesunkiai ją suprasti. Paprasta ir jo pažūra į atlydį: tai tik naujas būdas nesiliaujančioje klasių kovoje.

Š. m. kovo 8 d. Dirvoje V. M. vėl griebiasi "liberalų" tempiamos virvės. Tuomi jis jiems padeda užslėpti C. F. R. (Council on Foreign Relations) įtaką JAV vyriausybei ir draugų skleistą Sovietų "kooperacijos" mitą. Mat dėl įvairių nesutarimų vis Amerika kalta, kaip buvo kalta ir dėl "šaltojo karo", moko mus kairieji "expertai". Tuo pačiu ypu jis padeda ir Watergate reikšme.

"Susidariusioje tarptautinėje situacijoje labai daug galėtų laimėti JAV jei jų prezidentas nebūtų suparaliuotas jam grėsiančio teismo". V. M. dėsto mums lyg tikrą dalyką. Kai gi šis teigimas atsilauko istorijos šviesoje? Štai visa eilė JAV vyriausybių nepateisinamų nuolaidų komunizmui "susidariusiose situacijose" dar kur kas prieš juokingąją Watergate aferą:

* Prez. Rooseveltas išgelbsti SSSR nuo žlugimo, pripažindamas bolševikų vyriausybę.

* Kai Hitleris užpuolė savo partnerį Staliną ir galėjo pasitarnauti Vakarams, susilpnindamas Sovietus ir pats susilpnėdamas.

* Jaltaje, Teherane, Potsdame, kai Sovietai vos kvėpavo.

* Berlyno, Poznanės, Budapešto sukilimų progomis.

* Apskritai tuoj po II-o Pasaulinio Karo, kai Sovietai buvo pakrikę, su sudemoralizuota ir į Vakarus besišvaiganti armija, gi Vakaruose herc jus Vlasovs turėjo suorganizavęs antistalininius dalinius.

* Kai Sovietai, įrodę nesilaiką jokių sutarčių, išėjo su provokacine Berlyno blokada ir davė gerą progą tą blokadą pralaužti amerikiečių tankais iki pat Maskvos.

* Korėjos karo metu, kai Vakarai dar nebuvo spėję apginkluoti Raudonąją Armiją atominiais ginklais.

* Po Stalino mirties, po Malenkovo nušalinimo, po Kruščiovo atstatymo, po Kubos susidūrimo, kai joks Watergate neparalizavo JAV prezidentų, kai vienintelis paralyžius, kuris ir dabar veikia JAV vyriausybę nuolaidų komunizmui linkme, buvo ir yra C. F. R. ir tos klišės sudaryti ir remiami vieno pasaulio diktatūros Jurginių Tautų Organizacijos aparato kontrolėje planai.

Ne jaugi V. M. tikrai užmiršo visas tas "situacijas", kurias JAV vyriausybė galėjo ir privalėjo išnaudoti Amerikos interesams apsaugoti, jeigu tie interesai būtų užsienio politikos galutinis tikslas.

(Bus daugiau)

PRANCŪZIJOS...

(Atkelta iš I psl.)

teikti Prancūzijos jaunimui balsavimo teisę nuo 18 metų. Dabar gali balsuoti prancūzai tik sulaukus 21 metų. Partijos vadas pasakė, kad nuo pirmosios dienos, kaip tik susirinkęs seimas, bus pareikalauta visų pažadų išpildymo ir įgyvendinimo krašte. Jie sako, kad, jeigu būtų jaunimas turėjęs teisę balsuoti nuo 18 metų, kai dabar yra tik nuo 21, tai liaudies fronto kandidatas Mitterrand būtų lengvai laimėjęs prezidento vietą. Socialistų partijos kalbėtojas Pierre Dulcos jau išpranašavo, kad "dešinė nėra ir nebus pajėgi valdyti Prancūziją". Jam atsikirsdamas Giscard rinkiminio štabo narys pareiškė, kad dešinė yra ir bus ne tik pajėgi valdyti Prancūziją, padaryti daug žymių reformų, bet bus pradėta "nauja era" ir visi rinkiminės kovos metu duoti pažadai bus įvykdyti iki smulkmenų.

EUROPOS POLITINIO APSIJUNGIMO ŠALININKAS

Giscard yra ne tik specialistas Europos Bendrosios rinkos reikaluose, buvęs jos iki šiol stipriu ramsčiu,

KAS ATSAKO UŽ KOMUNIZMĄ(7)

DĖL BAŽNYČIOS KALTINIMŲ ŠIANDIEN

(Tęsinys)

P. STRAVINSKAS

IV. - TEISĖ AR JĖGA ?

Nors sakoma, kad teisė, o ne jėga turi pirmauti, bet gyvenime dažnai būna priešingai. Ir Bažnyčia ne kartą yra nusilenkusi jėgai, kai nebuvo galima jos palenkti teisei ir moralei.

Popiežius Leonas I-sis, Didysis šventasis, Bažnyčios Daktaras, valdęs Bažnyčią penktame šimtmetyje, net 21-rius metus (440-461), 452 metais, išiveržus į Italiją žiauriam hunų vadui Atilai su savo plėšikų gaujomis, skubėjo pas tą "Dievo ryklę" vadintą siaubūną į Mantuvos miestą su dovanomis, prašydamas jį tolimesnį žygį sustabdyti ir neplėškauti, o priimti dovanas iš "laisvų rankų"...

Po trijų metų (455), kai į Romą laužėsi vandalų plėšikų vadas Geizerichas su savo gaujomis, prie miesto vartų irgi su dovanomis vėl "su pagarba" priartėjęs prie to kito sužvėrėjusio žmogaus Leonas I prašė, maldavo nedeginti miesto, nežudyti jo žmonių, o priimti dovanas auksu ir kitomis brangenybėmis irgi "iš laisvų rankų"...

Maždaug po pusantro tūkstančio metų Vokietijoje siautėjo Hitleris su savo naciais, kurie irgi žudė žydus, pasigrobdami jų turtą, degino jų maldos namus ir grasino katalikams, kad artėja diena, kada jų Bažnyčia bus paversta griuvėsiais, kada katalikybė bus su šaknimis, su keltu ir stiebu (mit Stumpf und Stiel) išrauta iš vokiečių tautos. Šiuos Hitlerio žodžius paliudijo Hermann Rauschning, buvęs artimas Hitlerio draugas, tik pažinęs jį, nuo jo atsimetęs, pabėgęs į Ameriką ir parašęs čia eilę knygų prieš Hitlerį ir jo nacizmą, tarp kitų ir pasikalbėjimus su juo (Gesprache mit Hitler), kur randame ir jo atidengtą Hitlerio planą, ką jis mano, padaryti su Kat. Bažnyčia Vokietijoje. Tą žinojo ir katalikai, kurie prašė popiežių Pijų XII to sužvėrėjusio žmogaus jokių aštresnių žodžių nepaliesiti, kad jis nepradėtų Vokietijos katalikų tokio žudymo, kokių jis naikino žydus. Ir Pijus XII nebuvo toks atvirai griežtas prieš Hitlerį ir jo nacius, koks jis buvo savo širdies gelmėse, nors jis Hitleriui "dovano nenešė".

Kai 1938 metais Hitleris atvyko į Romą, kur buvo "duodęs" iškilmingai priimtas, tai Pijus XII įsakė uždaryti Vatikano vartus ir oficialiai išvyko iš Romos, tuo simboliškai parodydamas, kad jis nenori būti tuo metu Romoje, tame mieste, į kurį atsilaukė

bet taip pat yra šalininkas iki 1980 metų pasiekti Vakarų Europos unijos, jos politinio apsiūnimo. Ypač, taisyklės pasikeičius santykių nepastovumas, kartais šaltumas iki formalybės ir su JAV. Monetarinė sistema bus pradėta rimtai tvarkyti ir pasirinktas tarptautinis mokėjimo vienetas ar sustiprintas dabartinis monetarinės sistemos nepastovumas ir valiutos sviravimas. Atkris ir de Gaulle ir Pompidou laikų baimė, kad Amerika stengiasi ne tik atgrasinti priešą nuo V. Europos užpuolimo, bet ir nori įsakinėti laisvoms V. Europos tautoms, jau rinkiminės kovos metu Estang pasisakė, kad Amerika Europai yra reikalinga ir turi būti lygiu partneriu ir jos politikos linija Europai nenkenkia, bet priešingai. Gal taip staigiai ir trumpu laiku negalės padaryti pakeitimų Prancūzijos užsienio politikos linijai, bet Amerikos ir Prancūzijos santykiai pradės eiti supiravimo, sugyvenimo ir bendradarbiavimo kryptimi visais keliais - finansų, prekybos ir t. t., kas ir sudarys vadinamą "naująją erą".

kė siaubingas žmogžudys. Bet protesto dėl to XX-jo amžiaus Atilos nebuvo pareikšta. Nebuvo dėl to, kad bent tiek reikėjo Pijui XII jam nusilenkti baisiai, siaubingai, naikinančiai jėgai, nuo kurios žuvo milijonai nekaltų žmonių.

O dabar, kada, kaip matėme visas Vakarų pasaulis leido išgalėti bedieviškąjį komunizmui, išaugus Sovietų karinei galiai, dėl kurios dreba jau net buvusi galingiausia pasaulyje Amerika, ką turi daryti Vatikanas, kurio Sovietai, kaip fizinės jėgos, visai nebijo, nes jis jos visai ir neturi?

Todėl nereikia nei stebėtis, kad Vatikanas šiandien yra priverstas sušvelninti savo žodį prieš tą siaubingąją, su niekuo nesiskaitančią, nieko šiandien nebijančią fizinę jėgą kuri vienu momentu gali prasiveržti dar didesniu siaubingumu ir sunaikinti visą pasaulį, visą žmoniją. Su šitokios grėsmės žmonėmis, su tais bedieviško komunizmo viešpačiais reikia ir šių dienų popiežiams gal net švelniau kalbėti, negu V-me amžiuje Leonas I-sis, Didysis ir šventasis yra kalbėjęs su plėšikų hunų ir vandalų vadais, su Atila ir Geizerichu, grėsusiais sunaikinti, sudeginti, su žeme sulginti Romą ir išžudyti jos gyventojus.

Kad teisei ir moralei dažnai reikia ir privatiname žmonių gyvenime nusilenkti, tą irgi matome iš kriminalinės statistikos. Kiek yra ypač gi pastaraisiais laikais, žmogvagysčių, kur pagrobtų vaikų tėvai moka savo "laisva valia" žmogvagiams didelių pinigų? Kartais net valstybės moka tokiems milijonus dolerių už paleidimą suimtų jų diplomatų ir kitų valstybės veikėjų. Ogi, ar plėšikų užpultieji, dažniausia, ne patys, savo "laisva valia" atiduoda savo pinigus, kad tik išsaugotų savo gyvybę?!

V. - TAD KO STEBĖTIS IR KAM KALTINTI BAŽNYČIĄ ?

Šiandien Katalikų Bažnyčia Sovietijoje yra persekiojama žiauriau, negu kada pirmaisiais josios amžiais, Deciaus ir Diokleciano laikais. Bolševikiniai bedieviai siekia jos visiškai išnaikinti. Bolševikai netgi planingiau ir brutaliau nei Hitleris, siekia išrauti ne tik katalikų, bet ir kitų krikščionių, net ir nekrikščionių tikėjimą "su šaknimis ir su stiebu" iš žmonių širdžių. Tai XX-jo amžiaus Atilų ir Geizerichų plėšikų gaujos, su kuriomis, kaip su plika ir naikinančia jėga, reikia ir Bažnyčiai, jos popiežiams skaitytis, reikia tai naikinančiai siaubingai jėgai nusilenkti. Jei galima dar tikinčiųjų padėti, toje sėtono karalystėje palengvinti, tai tik gražiuoju, taikiu būdu kalbant su Sovietų vadais ar jų atstovais, ką Bažnyčia, jos popiežiai šiandien ir daro. Dar gerai, kad tie sužvėrėję žmonės patys pas Bažnyčios Galvas ateina, kad popiežiams nereikia pas juos važiuoti ir jų maldauti, nors gali ateiti diena, kada, laisvasis pasaulis paraudonuos ir modernieji Atilos bei Geizerichai pasirodys prie Vatikano vartų. Tada jie jau tikriausiai bus žiauresni už V-jo amžiaus Atilą ir Geizerichą ir į popiežių maldavimus neatsižvelgs, iš jų jau jokių atsipirkimo dovanų nepriims. Jie togi ir siekia. Ar ne tą gi skelbė prieš kurį laiką Amerikos "garbingasis" svečias Chruščiovas? Dar šiandien dažnai šio krašto spauda primena jo grėsiančius Amerikai ir visam laisvajam krikščioniškajam pasauliui

(Nukelta į 6 psl.)

laisvoji lietuva

2618 WEST 71 st STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Second class Postage paid at Chicago, Illinois, Published by-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis. Redaguoja Redakcinė Kolegija: K. Dirksis, St. Jakubickas, J. Juodis, J. Miškinis, O. Oželis, A. Rimas, K. Rūkas, V. Semaška, K. Tautkus, J. Virbalis ir P. Žičkus. Įgaliotas leidėjas ir Kolegijos Pirmininkas V. Šimkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuostata.

Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p.p. Prenumerata metams 6 dol. Atskiras nr. 30 ct.

Subscription per year 6 dol. 30 ct. per copy.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis Pasaulinėje Antikomunistinėje Veikloje

Stepas JAKUBICKAS

WORLD ANTI-COMMUNIST LEAGUE, sutrumpintai vadinama WACL jau eile metų, kas metai daro savo suvažiavimus-konferencijas vis kituose kraštuose tikslu supažindinti atskirų kraštų ir valstybių vadovų, žmonių apie komunizmo imperialistinius siekius, genocido vykdymus okupuotose kraštuose ir ieškojimas būdų ir priemonių sekmingesniai kovai prieš imperialistinius, kolonialistinius siekius.

Pasaulio Antikomunistinės Lygos konferencijų nutarimai-memorandumai yra išsiuntinėjami visų kraštų vyriausybėms ir spaudai su plačia informacija apie priimtus nutarimus, konferencijų eigą ir priemones tiems nutarimams vykdyti.

Pradžioje į Pasaulinę Antikomunistinę Lygą, WACL, buvo priimamos tik laisvųjų, antikomunistinių kraštų vyriausybės, kurios suvažiavusios bendrino savo veiklą ir antikomunistinę idėją skleidė į visus kraštus. Dabar organizacijai sustiprėjus ir apjungus per 60 kraštų, į Pasaulinę Antikomunistinę Lygą yra priimamos ir atskirų kraštų antikomunistinės centralizuotos organizacijos, kurios turi būti jau dalyvaujančių WACL narių rekomenduojamos ir Prezidiumo rekomendacija Tarybos priimamos. Kiekviena vyriausybė ar organizacijos delegacija WACL suvažiavimuose-konferencijose dalyvauja savo lėšomis ir kas metai moka nario mokestį po 300 dolerių organizacijai veiklai stiprinti ir plėsti.

WACL konferencijos jau yra buvusios Filipinuose, Formozėje, Anglijoje ir paskutinioji WACL konferencija įvyko Washington, D. C., balandžio mėn. 8-11 dienomis. Ji yra laikoma dalyvių gausumu ir padarytais nutarimais, bei vyriausybių priimtomis

rekomendacijomis, gerai pasisekusi. Dalyvavo per 600 atstovų.

Šioje konferencijoje į WACL iš lietuvių oficialiai tapo priimtas Lietuvos Atgimimo Sąjūdis pilnateisiu nariu. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio atstovui Dr. Juozui Kaškeliai, pažinčių dėka, skubiai sutvarkius įstojimo į narius formalumus ir įmokėjus 300 dolerių nario mokestį, buvo viešai deklaruotas oficialus Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio įstojimas į WACL ir čia pat pagarbiai įnešta Lietuvos vėliava, kuri ir dalyvavo su visų dalyvaujančių atstovų vėliavomis visoje konferencijos eigoje. Vėliavos reprezentuoja tik tuos kraštus, kurių vyriausybės ar jų organizacijos yra WACL nariai. Todėl ir Lietuvos tautinė vėliava buvo įnešta ir įjungta į konferencijos dalyvių vėliavas tik Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiui oficialiai tapus WACL nariu ir įmokėjus 300 dolerių nario mokestį.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio atstovas Dr. Juozas Kaškelis dalyvaudamas konferencijos posėdžiuose kaip pilnateisis WACL narys, turėjo geros progos susitikti su daugelio valstybių aukštais pareigūnais ir juos supažindinti su Lietuvos dabartine padėtimi, vykdomais persekiojimais ir areštus. Su Turkijos senatoriumi Dr. Felhi Tevetoglu, Dr. J. Kaškelis plačiai aptarė Brazilskų reikalus ir sen. Dr. Felhi Tevetoglu pažadėjo daryti savo vyriausybei įtakos, kad Brazilskai būtų galimai greičiau paleisti ir laisvę. Taipgi turėta eilė pasitarimų ir su Amerikos senatoriais ir kongresmanais. Simo Kudirkos reikalą daug nuosirdumo parodė Sen. Robert P. Hanrahan išskeldamas į konferenciją Kudirkos reikalą ir pažadėjo daryti viską, kad Simas Kudirka būtų paleistas ir laisvę ir su šeima galėtų atvažiuoti į Ameriką.

riką. Senatoriaus adresas yra: Sen. Robert P. Hanrahan, 1229 Longworth Office Building, Washington, D. C. 20515.

Dr. Juozas Kaškelis konferencijoje buvo iškęs ir Lietuvos pavergimą ir tenai vykdomą genocidą. Todėl Konferencijoje buvo daug kalbėtų Lietuvos liečiančiais klausimais, priimta daug rezoliucijų ir nutarimų pavergtųjų tautų reikalais. Ta proga Dr. Kaškelis buvo susitikęs su Ponu J. Kajecku ir Bačkiu, kurie reiškė pasiūlymą, kad šioje Pasaulinėje Antikomunistinėje organizacijoje pirmą kartą dalyvauja ir lietuviai su savo tautine vėliava, atstovaudami pavergtos mūsų tautos teises.

BOSTONO LIETUVIAI

P. ŽIČKUS

Lietuvių kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo veikla Bostone vyksta tik žiemės sezono. Kitur, ypačingai Chicagoj, daug kas vyksta ir vasarą.

Palyginti su kitomis vietovėmis, Bostonas yra gana veiklus, nors lietuvių kolonija nėra gausi. Ankstyvės kartos ateivių čia buvo gana daug. Tačiau laikas yra negailestingas. Didelio jų skaičiaus jau nebėra, o kurie ir yra, lietuviškame gyvenime nebesimato. Jų prieauglis yra žaibus, bet jo mažai teturime lietuviškoje veikloje. Yra stipri tik Lietuvos Vyčių organizacija. Tačiau ir jų dauguma išsikėlė iš Bostono į tolimesnes vietas, todėl ir jie nebėra tokie aktyvūs.

Iš velesnės kartos ateivių, atvykusių po II-ją Pasaulinio karo, vyresniųjų gretos rečia, o ir likę pradeda pavargti. Be to, Bostone jų skaičius nedidelis, tik keli šimtai. Iš organizacijų yra stipriausia skautai. Jie ir matomi daugiau. Kas charakteringa, kad lietuviško gyvenimo veikloje veik turime vidurinės ir jaunesnės kartos. Aktyvūs vyresnieji ir patys jausia, kaip skautai, šokėjai, šachmatininkai. O kitų lyg ir nėra. Tiesa, vidurinio ir jaunesnio amžiaus yra gerai įsikūrę ir dauguma išsikėlė toliau už Bostono ribų. Tas irgi atsiliepija. Jaunesnio amžiaus aš vadinu 20-35 metų, o vidurinio amžiaus nuo 35-50 metų. Toliau jau yra vyresnio amžiaus, Tiesa, kai kas ir būdami apie 50 metų save dar laiko jaunimu. Nors tas ir nerealų, bet jokia nuodėmė. Juk kiekvienas nori būti jaunu. Tos dvi kartos surengia gana puikius šeimyninius pobūvius. Arba, jeigu jie patys ką organizuoja, tai jų dalyvavimas yra gausus. Tik gaila, kad jie mažai ką organizuoja.

Šiuo straipsneliu neliėčiame politinės veiklos. Kiek sąlygos leidžia ir kiek išskylantieji reikalauja verčia, Bostonas ir šioje srityje atiduoda didelę duoklę. Tik prisiminkime Simo Kudirkos tragediją ir jos akciją. Joje Bostono lietuviai buvo labai vieningi, aktyvūs ir dirba nuo vaikų iki senimo imtinai. O taip pat ir visais kitais iškilniais reikalais Bostone dirba vieningai.

Kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje Bostono lietuviai nors ir ne gausūs, tačiau yra gana veiklus. Lietuvos Bendruomenės Kultūros klubas ir Kultūriniai Subatvakariai varo gilia kultūrinę vagą. Kultūriniai subatvakariai daro susirinkimus kiekvieno mėnesio trečią šeštadienį, o Kultūros klubas - ketvirtą šeštadienį. Prelegentais abejuose susirinkimuose yra dažniausia svečiai iš kitų kolonijų. Temos įvairios: mokslas, menas, literatūra. Vengiamo politikos, nors kai kurios temos galimos surišiti ir su ja.

1973 m. rugpjūčio 31 - rugsėjo 2 dienomis vyko Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos suvažiavimas. Rug-

LAISVOSIOS LIETUVOS spaudos baliuje daugelis organizacijų turėjo užsisakę atskirus stalus. Kairėje - Krevulėnų, viduryje Vytauto Didžio, šalia rinktinės ir dešinėje - Brighten Parko.

Nuotraukų junginys A. Šeštoko

LAISVOSIOS LIETUVOS spaudos baliuje atsilankę bendradarbiai. Iš kairės: B. Jablonskis su ponia, K. Radvila su ponia, V. Šimkus, P. Dirksis, J. Juozaitis, L. Murelis, J. Vilutis. Nuotrauka A. Šeštoko

sėjo mėnesio subatvakary prof. Simas Sužiedelisskaitė paskaitą 650 metų Vilniaus sukakties paminėjimui. Kultūros klube prof. dr. Bronius Kaslas skaitė paskaitą tema: "Lietuvos problema šių dienų tarptautinės teisės šviesoje." Taip pat rugsėjo mėnesį buvo surengta Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos diena, kuri vyko Maironio parke, Worcester. Tautos šventės minėjime kalbėjo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis iš New Yorko. Spalio mėn. Kultūriniam subatvakary aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė skaitė Ramono "Miglotą Rytą". Lietuvos Vyčiai surengė kunigų Albino Janiūno ir Alberto Kontauto 25 metų kunigystės minėjimą.

Lapkričio mėnesį įvyko Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Kalbėjo "Kario" redaktorius Bronius Balčiūnas. Kultūriniam subatvakaryje Stasys Lušys kalbėjo tema: "Sunkumai ir viltys Lietuvos laisvės byloje Kultūros klubas surengė dail. Vidos Krištolaitytės dailės darbų parodą. Lietuvių radijo valanda Laisvės Varpas surengė rudens koncertą, kurio programą atliko solistai: Irena Stanikūnaitė ir Liudas Stukas. Gruodžio mėnesį Izidorius ir Vytenis Vasyliūnai surengė koncertą Jordan Hall Bostone.

1974 m. sausio 13 d. dideliu susirinkimu buvo surengtas Simo Kudirkos tragedijos prisiminimas. Kultūriniam subatvakary Irena ir Eugenijus Manomaičiai pasidalijo išpuoštais ir skaidrėmis iš savo kelionės po Ameriką. Kultūros klube daktarantai Skirmantė ir Ramūnas Kondratė davė pašnekėsi: "Vilniaus šokiadieniai". Vasario mėn. buvo surengtas Vasario 16-sios minėjimas. Kultūriniam subatvakary buvo paminėtas poetas Faustas Kirša. Kalbėjo rašytojas Stasys Santvaras. Kovo mėn. Subatvakary istorikas Vincas Trumpa kalbėjo tema: "Istorijos ir poezijos susitikimas prie Baltijos". Kovo ir balandžio mėnesiais amerikiečiai menininkai išpildė muziko Jeronimo Kačinskio kūrinius. Kultūros klube kalbėjo dr. Misiūnas apie Rusijos disidentus

L. A. S. VYR. VALDYBA Sąjūdžio vardu balandžio 24 d. pasiuntė laisvąsias Turkijos vyriausybei (Prezidentui, Užsienio Reikalų ir Teisingumo Ministeriams) prašydama tėvui ir sūnui Brazinskams pritaikyti amnestiją ir suteikti laisvę, kurios jie siekė bėgdami nuo sovietinės-rusiškos vergijos!

Taipgi pasiųstos padėkos ir priitarimo laiškas Kongreso atstovui Robert Hanrahan už jo pastangas išlaisvinti Simą Kudirką.

Taip pat įvyko Minkų vedamos radijo valandėlės 40 metų sukakties minėjimas, kur programoje dalyvavo solistė-deklamatorė Elena Blandytė.

Balandžio 6-7 dienomis Bostono skaučių židinys surengė dail. Petro Vaško keramikos darbų parodą. Lietuvių radijo valanda Laisvės Varpas surengė koncertą, kuriame programą atliko Varšuvos konservatoriją baigusi ir dabar gilinanti dainos studijas Naujosios Anglijos konservatorijoje Birutė Ona Aleksaitė. Kultūriniam subatvakary dr. Jurgis Gimbutas supažindino su oro ir tėviškės muziejais Kultūros klube dr. Kostas Ostrauskas kalbėjo apie rašytojus ir egzili. Balfos Bostono skyrius surengė savo veiklos 30 metų sukakties minėjimą, kuriame kalbėjo Balfos centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė, o meninę programą atliko aktorius Vitalis Žukauskas.

Gegužės mėn. 4 d. Brocktono šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas muziko Juliaus Gaidelio, surengė puikų koncertą. Kultūriniam subatvakary dail. Aleksandra Kašubienė rodė savo kūrybą - nylono architektūrą. Kultūros klube buvo Lituanistikos Instituto aktualijų pranešimai: dr. J. Gimbutas, istorikas S. Sužiedelis, prof. dr. S. Goštautas ir etnografas A. Mažiulis.

Benediktas Povilavičius išleido savo dainų ir arių plokštelę. Jau išleistas Lietuvos enciklopedijos anglų kalba 3-čias tomas.

Paminėjom tik gal svarbesnius mūsų veiklos įvykius, bet jų buvo daugiau. Iš to matosi, kad Bostono lietuviai dar nemiega.

LAISVOSIOS LIETUVOS parengime paaiškėjo, kad L. L. remėjai Teofilė ir Zigmas Mišauskai išsikelia iš Cicero. Ta proga juos pagerbti buv. L. L. leidėjas ir ponia jiems surengė išleistuves. Čia matome dalį svečių. Iš kairės: T. Mišauskienė, Z. Mišauskas, S. Kaulėnienė, ponai Prunskiai, ponai Kačinskai ir jų sūnus garsus parašutinininkas, kuris yra parašęs savo nuotykių prisiminimus. Ta proga L. L. leidėjas tarė atitinkamą žodį.

Nuotrauka A. Šeštoko

LAISVOSIOS LIETUVOS parengimo talkininkai. Sėdi iš kairės: O. Šimkuvienė, St. Smilgienė, Mackevičienė, E. Gabrusevičienė, J. Sasnauskienė, Cienienė, Stovi iš kairės: J. Vincius, J. Mackevičius, J. Saladzius, E. Smilgys, V. Šimkus, J. Gabrusevičius, G. Rudavičius, Pr. Eigelis. Nuotraukoje trūksta J. Žičkaus.

Nuotrauka V. Noreikos

L. K. Kūrėja-savanorį Vinčą TAMAŠAUSKĄ į amžinybę Palydėjus

Gegužės 7 d., širdies smūgio ištiktas, mirė L. K. kūrėjas-savanoris Vincas Tamašauskas, sulaukęs 76 metų amžiaus. Be pasilikusių Lietuvoje -dukros ir sūnaus, čia daugiau giminių neturėjo. Velionis buvo gimes ir augęs Skaudvilės miestelyje, Tauragės apskr. Grįžęs iš kariuomenės, ilgesnį laiką tarnavo Vidaus Reikalų Ministerijos žinyboje, o vėliau perėjo dirbti miškų žinybon, einant vyr. eiguolio -žvalgo ir vėliau girininko pareigas. Į Kanadą atvyko 1949 m. pagal savo pažįstamų senų ateivių P. ir M. Žimantų sudarytu afidevitu.

Naujai atvykusiems senesnio amžiaus žmonėms, ir dar nemokantiems vietinės kalbos, nelengva buvo surasti darbą. Dėka geraširdžių P. ir M. Žimantų buvo surastas vienintelis liginėje valytoje darbas, kur velionis Vincas išdirbo iki savo senatvės pensijos. Būdamas tvarkingas ir taupus, Vincas įsigijo nuosavą pastogę, 6 kambarių nedidelį namą ir dalį išnuomavęs. Gaudamas darbovietės ir senatvės pensijas, ne tik siuntiniais rėmė Lietuvoje gyvenančių sūnų ir dukrą, bet ir savo kukliais ištekliais remdavo lietuviškos veiklos darbą.

Velionis paliko testamentą, pagal kurį įgaliojo savo geraširdžių globėją Mariją Žimantiene, realizavus jo paliktą nuosavybę, iš gautų sumų, atskaičius faktines išlaidas, siuntiniais remti Lietuvoje esančius sūnų ir dukrą. Kadangi velionis Vincas priklausė kūrėjų -savanorių S-gos Toronte veikiančiam skyriui ir vietos šaulių kuopai, laidotuvių namuose kur jis buvo pašarvotas, per rožinės pamaldas, prie karsto būdėjo kūrėjai -savanoriai ir šauliai. Po gedulingų pamaldų, velionies palaikai, palydint

30 mašinų, buvo atvežti į Sv. Jono Kr. parapijos Anapilio lietuviškas kapines. Atsisveikinimo su velioniu žodį tarė kūr. -sav. vardu pirm. Vl. Kazlauskas, šaulių kuopos vardu pirm. Vl. St. Jakubaitis ir pensininkų klubo - pirm. St. Paciušas. Tautinę vėliavą, kuri dengė velionies karstą, nesant artimiesiems giminėms, kūr. -sav. pirmininkas Vl. Kazlauskas įteikė velionies krikštąsūniui Algimantui Žimantui.

Visi laidotuvių dalyviai, velionies

A. a. Emilija Kass (Kazanauskas) gyvena Justice, Ill. Mirė gegužės 1 d. ir palaidota gegužės 4 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Pasiliko dideliu nuliūdime vy. ras Jonas, sūnus Mathew, marti Loraine, duktė Emily ir žentas Martin Geštautai. Ji buvo geros širdies ir susipratusi lietuvi. Kiekvienais metais paremdavo Balfą ir kitus vargstančius lietuvius.

globėjų Marijos ir Algimanto Žimantų buvo pakviesti prisikėlimo patalpose suruoštiems priešpiečiams. Tėbūnie Tau, mielas bendrų laisvės kovų broli, lengva, toli nuo Tėvynės, svetimos padangės, Tave priglaudusi žemė, išsėkis ramybėje.

St. B.

NATO Paslapčių...

(Atkelta iš 1 psl.)

skaičius ir išdėstymus Europoje. Smulkiai žinojo ir apie ryšių priemonės ir jų išdėstymus. Tiksliai žinojo kiek ir kokių junginių sąjungininkai turi ir galėtų mesti į kautynes pilnoje kautynių parengtyje. Buvo žinomi dalių pavadinimai, jų paskirtis, laivų kapitonų pavardės ir veiksmų įsakymai. Tai įrodė sovietų žvejų laivynas, nes kiekvieną kartą jie pasirodydavo ten, kur sąjungininkai ar JAV pradėdavo laivyno manevrus. Taip pat sekiodavo ir JAV povandeninius laivus. Net ir JAV paraginimus ar patarimus sąjungininkams, kurie turėjo ryšio su tarpusavio bendradarbiavimu, žinojo.

NATO BŪSTINĖ IR SUDĖTIS

Būstinė randasi Vere, netoli Briuselio, Belgijoje. Prie jos veikia JAV gen. Andrew Goodpastorio būstinė. Jis yra vyriausias vadas. Jam gelbsti JAV karinė misija ir sąjungininkų karinių jėgų vadovybės. Be to kiekvienas NATO narys turi prie NATO ambasadorių su savo bendradarbiais. Išrodo labai stipri gynbos tvirtovė, tačiau turi palinkimą paslaptims išdavinti.

Apie 600 diplomatų, kurių politikų ir tarnautojų dirba NATO įstaigoje. Ne tik Europos laisvosios valstybės, bet Azijos ir Australijos atstovaujamos. Į tokių tautų mišinį nesunku Kremliaus šnipams patekti, panaudojant NATO nario palankius jiems asmenis.

Sąjungininkų bendradarbiavimas NATO ribose surištas su paslapčių atskleidimu. Neatskleidus planų, nebūtų įmanoma pasiekti bet kokio nuosprendžio tarp NATO narių. Ar nori, ar nenori, visi planai ir sumanymai turi būti atskleisti. Taigi svarbūs ir slapti planai, nukreipti prieš Varšuvos pakto užmačius, iš Washingtono siunčiami NATO būstinėn. NATO ambasadoriai, gavę šiuos raštus, perduoda savo valdžioms, kurios pateikia ministerių kabinetams ir parlamentų politinių partijų vadovybėms. Demokratinėse valstybėse parlamentuose yra ir komunistų, ir kitų kairiųjų pažiūrų atstovų, kurie ir yra nutekėjimo šaltiniai.

SOVIETŲ ŠNIPŲ APMOKYMAS

Šnipams apmokyti Kremlius skiria daug laiko ir įdeda daug pastangų, kol paruošia profesionalų šnipą. Jam tenka lankytis šnipų mokyklą nuo 7 iki 8 metų. Čia šnipai išmokinami svetimų kalbų ir papročių tų valstybių į kurias jie skiriami šnipinėti. Sudaro sąlygas ir krašto pilietybei gauti. Aplanai, šnipai išmokomi tokių specialybių ar gauna mokslinius laipsnius, kurie palengvina patekti į atsakingas pareigas, surištas su krašto paslaptimis.

GUILLAUME POLITINĖJE RAIDOJE

Bonnos valdžios aukštās pareigūnas New Yorko Times reporterius pasakė, kad 1970. VI. Vak. Vokietijos užsienio reikalų ministeris, Walter Scheel, nusivėžė į Maskvą kodo mašiną, kurią žadėjo panaudoti pasitarimams su Kremliumi perdavinėti į Bonną. Sovietų slaptoji policija prijungė prie mašinos pranešimams pasiklausyti ir iššifruoti prietaisą, kur

ris viską būtų perdavęs Kremlui. Deja vokiečiai šia mašina nepasinaudojo ir sovietų pastangos buvo veltui. Sąryšis su Brandto atsistatydinimu, Vak. Vokietijos apsaugos pareigūnai tapo krikščionių partijos (SCU) puolimų taikiniu. Partijos vadas, Carl Keistens, palaikė kontražvalgybos apsielidimu ir pakaltino vidaus reikalų ministrį Hans-Dietrich Genscherį dėl šnipo Guillaume šnipinėjimo. Jau prieš trejetą metų minėtas šnipas buvo įtarinėjamas, bet Genschleris patarė Brandtui kol kas palikti pareigas, kol kiti šnipai bus išaiškinti ir areštuoti.

Brandto valdžios žmonės mano, kad opozicija sąmoningai pasirinko Genschlerį tokiu taikiniu. Be to, tik, kad toks politinis įvykis ir jo uždelsimas pakenks tiek daug socialdemokratų partijai, kad ateinančiuose rinkimuose nebus sunku opozicijai laimėti rinkimus.

TRAGIŠKO BIRŽELIO SUKAKČIŲ MINĖJIMAS

ALJS - LB yra sutarta pagrindinę veiklą birželio sukakčių minėjimo reikalu nukreipti į JAV Kongresą. Pasitarimų metu jausta svarba Kongreso atstovų papildomai paformuoti pavergtos Lietuvos klausimais. Tai atlikti ypač yra svarbu birželio mėnesio pradžioje, prieš prezidentui Nixonui mėnesio gale išvykstant pasitarimams į Sovietų Sąjungą. JAV Atstovų Rūmų ir Senato narių gausėnis užsiangažavimas Lietuvos nepriklausomybės klausime prezidentui suteiktų tvirtą ranką derybų metu atsispirti galimiems sovietų reikalavimams Pabaltijo valstybių statuso atžvilgiu.

Geresnis Kongreso narių supažindinimas su Lietuvos klausimu šiuo metu yra nepaprastai svarbus. Gyvenant detentės laikotarpyje, kada JAV Administracija daranti įvairias nuolaidas Sovietų Sąjungai, Kor

Dr. Steponas BIEŽIS, kuris mirė prieš metus laiko. Metiniu proga buvo suruoštas akademinis paminėjimas. Ta pačia proga buvo pašventintas jam pastatytas paminklas šv. Kazimiero kapinėse.

gresas yra institucija stipriausiai užsiangažavus Lietuvos laisvės reikalu. Deja, paskutiniu metu tačiau ir Kongrese jaučiamas mūsų pozicijos silpnėjimas. Tai paliūdyja 1974 m. Vasario 16-sios sukakties Kongrese paminėjimas. Palyginus su 1973 m. daviniais, šiais metais atstovų ir senatorių pareiškimų Kongrese skaičius kritęs net 10 %.

LB - ALJS nutarimu stipriai laiški ne akcija bus išvystyta į visus Kongreso narius. Į šią akciją įsijungs abu centriniai organai, vietovėse veikiantieji organizaciniai vienetai, ir paskiri nariai. Šiuo tikslu bus paruošta ir išsiuntinėta pagalbinė medžiaga-laiškų pavyzdžiai.

CONTINENTAL RESTAURANT Genovaitė ir Jonas Malioriai

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS
NAME GAMINTAS MAISTAS
Greitas ir mandagus patarnavimas

3139 So. Halsted Str., Chicago, Ill. 60609 . Tel. 842-9559

DURYS - LANGAI

įvairių spalvų ir kainų. Geležies turekliai ir "aluminium siding". Naujausi balto emalio ir "stainless steel" žieminiai langai.
ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)
vanden nubėgimui. Nerūdija ir nereikia dažyti.
TVOROS - STOGE LIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS
TEL. — PR 8 - 2761

A & L INSURANCE AGENCY Income taxes
Real Estate - mortgage loans, 4645 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
60609 . Telef. Nr. 523 - 8775

SAVININKAS **Aleksas LAURAITIS**
Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, nenutraukiamų pajamų, automobilų vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.
PILDOME INKOMTAKSU blankus

1974 Plymouth, Duster

ONLY \$2511

BALZEKAS MOTORS

CHRYSLER — PLYMOUTH — IMPERIAL

4030 ARCHER AVENUE

STATION WAGONS PHONE VI 7-1515

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

Neribota garantija iki sustovėjimo. Ratlankiai (Wheels)

Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti patarimai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59 Str., Chicago, Illinois, 60629,
Telef. GRovehill 6-7777. Val. kasdien 7 v.r.
- 7 val. vak., šešt. 7 v.r. - 3 v.p.p. Sekmadienį
- uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas Mikas ČESAS

TVERAS-JEWELRY

DEIMANTAI, ŽIEDAI,
LAIKRODŽIAI IR KITOS
BRANGENYBĖS
2646 West 69th St., Chicago,
Ill. 60629, Tel. RE 7-1941

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

Naujoje vietoje
2618 West 71st St., Chicago,
Ill. 60629

Tel. 737 - 5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS

2424 W. 69th STREET

2314 W. 23rd PLACE

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4430

PETRAS BIELIONAS

4848 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArda 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3254 S. HALSTED STREET Tel. YArda 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArda 7-1158-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 3-1008

Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus direktorių taryba. Iš kairės: kun. Ansas Trakis, R. Razas, M. Krauchunas, H. Petrakis, C. Baltramaitis, V. Bardis, R. Mankus, E. Mankus, F. Zapolis, K. Serepeka, J. Katauskas, A. Juška ir A. Norbut. Taryba nutarė paspartinti įvairios informacinės ir kitokios muziejinės medžiagos rinkimą, prie muziejaus įsteigti specialų iš lietuvių sudarytą komitetą 200 Amerikos Nepriklausomybei paminėti. Kiekvienas, kuris turėtų bent kokią lietuvių kultūrą liečiančią medžiagą, maloniai prašomas pranešti muziejui tel. 847-2441. Tokia medžiaga muziejus pasirūpins iš dovanotojo paimti ir jam raštu bus pranešta apie dovanų gavimą. Taip pat kiekvienas, kuris norėtų prisidėti prie muziejaus sudaryto komiteto Amerikos Nepriklausomybei paminėti, maloniai prašomas atsiiepti ir savo nusistatymą pranešti muziejaus direktoriui St. Balzekui, jr.

Laikina Mirtis

Šiaurės Amerikoje yra keliolika žmonių, kurie buvo mirę, bet šiandien gyvena ir pasakoja apie nepaprastą jausmą numirus.

Miami News kolumnistas A. Spraggett savo straipsnyje "Neišaiškinama", pasakoja apie kelis tokius asmenis, su kuriais jam teko kalbėtis.

1970 metais, 68 metų amžiaus Leslie Sharpe, Toronto, buvo nugabentas į ligoninę ištiktas širdies priepuolio. Kitą rytą, jam gulint lovoje, sujungtas su elektrokardiografu ir kitais gyvybę palaikančiais prietaisais, jis atmena, jog dar žvilgtelėjo į savo laikrodį ir ... numirė.

"Aš staiga labai smarkiai atsidusau ir mano galva nusviro į dešiniąją pusę", pasakojo vėliau Sharpe. "Aš dar pagalvoju, kodėl mano galva nu-

sviro? Tas įvykis visiškai be mano valios. Tuojau išvydau savo paties kūną nuo juosmens aukštyn-baigiant savo galvos plaukais - akis į akį, lyg matyčiau save veidrodyje. Staiga aš pradėjau apleisti savo kūną išsinerdamas iš jo per pečius ir galvą. Kūnas, kuris apleido mane, visiškai ne atrodė rūko pavidalo, bet mačiau, jog jis padidėjo mane apleidęs. Jaučiau, jog plūduriuoju stiprioje, švelniai geltonoje, šviesioje-neišpasakytai puikus jausmas. Štai aš plūduriavau begalinėje ramybėje. Staiga pajutau smūgius kairėje krūtinės pusėje. Skausmo beveik nejutau, bet stiprus smūgiai mėtė mane lovoje. Neišlaikęs sušukau: "Po perkūnais, ką jūs darote su manim?" "Pravėręs akis Sharpe pažino gydytojus ir slauges, kurie bandė ir išgelbėjo jo gyvybę elektros srovės pagalba pradėdami jo širdies plakimą.

Ši laikinoji mirtis buvo aprašyta dviejų gydytojų - L. McMillan ir G. Brown, Kanados Medicinos Sąjungos žurnale. Savo raporte jie pastebėjo, jog šis įvykis gali būti kaip patvirtinimas sielos apleidimą kūno.

Tame pačiame straipsnyje yra minimas ir kitas atsitikimas liečiantis Dr. Ritchie, psichiatrą.

1943 m. gruodžio mėn., kada Ritchie buvo 19 metų amžiaus ir tarnavo JAV kariuomenėje, jam teko atsidurti ligoninėje Camp Barkley, Teksase. Diagnozavusios ir gerklės infekcija. Po kurio laiko jo sveikatos stovis pasidarė kritiškas, nes liga komplikavosi. Gruodžio 20 d., "kareivis G. Ritchie, mirė. Budintis gydytojas G. Francy išakė sanitarams besiruošiant lavono perkėlimui, kuris užtruko apie devynias minutes, vienas iš jų pastebėjo lyg tai mirusiojo krūtinės kilnojimąsi. Pakvietus gydytoją ir išvirkštus Adrenalino dozę tiesiai į širdį, buvo galima pajusti užčiuopiamą pulsą.

1944 m. sausio 8 d., "miręs" kareivis Ritchie apleido ligoninę visiškai pasveikęs ir stėjo medicinos studijoms Richmond, kurias baigė geriausiais pažymiais.

Ritchie's laikinoji mirtis mediciniškai buvo neišaiškinama. Gi pats Ritchie šitaip pasakoja: "Staiga aš atsidūriau stovintis šalia savo lovos, bet aiškiai mačiau, jog kažkas guli mano lovoje. Aš pasilenkiau arčiau ir staiga atsitraukiau, nes lovoje gulintis buvo miręs. Jo nudribę žandai ir pilka kūno oda atrodė atstumiančiai. Ir štai, aš pastebėjau ant jo piršto žiedą. Ant jo kairės rankos piršto buvo Phi Gamma Delta fraternalinis žiedas, kurį aš dėvėjau penkis metus Staiga supratau, jog lovoje gulintis esu aš!"

Kyla klausimas kaip gi galėjo būti du tokie patys asmenys? Į tai Ritchie atsako: "Tai buvo mirtis, kurią mes, žmonės, šiandieną suprantame-padalimas savęs".

Ritchie pasakojo, jog jis regėjo ir buvo apsuptas nepaprastos šviesos, ligoninės sienos dingo ir jis jautėsi atsidūręs už laiko ir berybės ribų. Vėliau jis pajuto, jog kambario sienos atsirado, šviesa dingo ir jis pa-

Keista Amerikiečių Meilė

Žmonių yra sakoma, kad "įpratimas - tai antras prigimimas". Kai žmogus pripranta prie vienokių ar kitokių gyvenimo būdų, reiškinių, ar daiktų, tai jam rodo, kad kitaip ir negali būti. Bet kai žmogus atsiduria naujose aplinkybėse, kur daug dalykų yra kitokie, negu, kad jis buvo įpratęs kasdien susidurti, tai jis pajunta didesnių ar mažesnių nepatogumų. Tokiais atvejais jau turi pasireikšti vad. žmogaus inteligentiškumas, atseit įgimtas sugebėjimas greitai pažinti naujų reiškinių esmę ir atitinkamai pritaikyti savo veiksmus. Kadangi inteligentiškumo laipsnis pas žmones gana skirtingas, tai ir jų veiksmai naujose aplinkybėse irgi labai nevienodi. Vieni asmenys gana greit nugalė naujų aplinkybių sunkumus, kiti gana ilgai nesugeba tokių sunkumų nugalėti ir jaučiasi pasimetę. Tokių pavyzdžių pilna mūsų ir kitų emigrantų gyvenime. Man prisimena vienos, gana apsiukros, ponitės, gyvenančios su vyru čia Amerikoje, būdingas posakis: "mano vyrelis Užubalių kaime gimė, bet niekuomet iš jo neišvyko".

Čia noriu panagrinėti vieną, kasdieninį, rodo labai paprastą, gyvenimo dalyką - m a t u s. Su jais kiekvienam žmogui kone kasdien tenka susidurti. Kol jie savi, įprasti, tai niekam dėl jų galva neskauda, bet kai pasidaro kiti, nauji matai, tai daugelis žmonių jų ir nebesuviskinti.

Gal būt neverta daug kalbėti apie mūsų iš Europos atvykusius lietuvius, ar kitus tremtinis, kurie būdami pripratę prie tobulų matų - metrų, litrų, kilogramų, staiga turėjo prisitaikyti prie archaiškos anglosaksų matavimo sistemos su coliais, pėdomis, jardais, galionais, bušeliais ir kit. Vieni mūsiškių šiuos "šiaudus" greit sukratė, bet kiti dar ir šiandien tebevargsta. Taip kaip ir anais laikais mano mažametė dukrelė, praradusi namo iš pradines mokyklos, pasigyrė, kad ji jau žinanti apie ame-

rikoniškus matavimus. Sako, ir visų mūsų ūgi išmatavo. Paklausta, koks gi jos yra ūgis, atsakė gerai neprisimenant - ar 5 coliai vienas jardas, ar 5 jardai vienas colis!

Čia norima išskirti aiškiai kokius keblumus su tą atgyvenusia anglosaksų matavimo sistema turi šis kraštas - Jungtinės Amerikos Valstijos.

Šiame šimtmetyje, nepaprastai išsiplėtus tarptautiniam bendravimui, ypač prekybai, moksliniam bei kultūriniam ryšiams, ir kone visiems kraštams atsikračius nuo primityvių, tautinių matavimo sistemų, ir perėjus prie tobulos, nuoseklios metrinės sistemos, Jung. Amerikos Valstijos su savo jardais, pėdomis, svaisais ir galionais visur atsiduria su keblumais. Kitų kraštų prekybininkai, pramonininkai bei mokslininkai nebeneri šiais archaiškais matais operuoti arba daryti kokias nors sutartis. Net ir patys jardų ir svarų sistemos kūrėjai, britai, jau baigia iš jos išlipti, o Anglijos dominijos bei buv. kolonijos jau senokai tos anglosaksų matų sistemos atsikratė. Todėl ir amerikiečiai, sakyti aplinkybių verčiami, jau senokai pradėjo galvoti kaip pereiti prie visiemis civilizuotiems kraštams bendros metrinės sistemos.

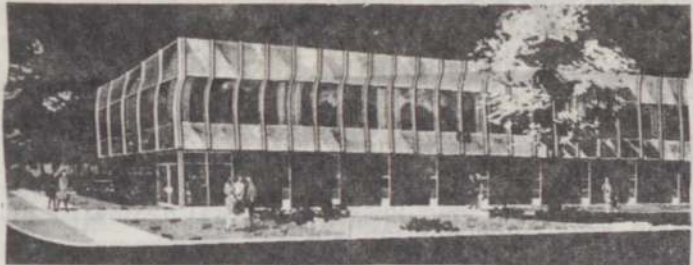
Dar 1866 metais JAV Kongresas legalizavo metrinės sistemos vartojimą. Bet ši paprasta sistema nerado plačiuose pramonės ir prekybos sluoksniuose pritarimo. Tik kai kurie mokslininkų bei medicinos sluoksniai jau naudoja metrinę sistemą.

1968 metais JAV Kongresas pavedė Komercijos Departamentui išstudijuoti metrinės sistemos įvedimą šiame krašte. Po 3-jų metų studijavimo, 1971 m. Komercijos Departamentas pagaliau sudarė projektą ir pasiūlė kongresui įvesti metrinę sistemą, nustatant dešimtį metų pereinamojo laikotarpio. Jau sekančiais 1972-ais metais JAV Senatas pateikė įstatymą dėl metrinės sistemos įvedimo. Bet šis įstatymas nerado pritarimo Atstovų Rūmuose. Tačiau vėliau šių Rūmų Mokslo ir Astronomijos komiteto pirmininkas, demokratas Olin Teague, būdamas pats metrinės sistemos karštas šalininkas, paruošė naują įstatymo projektą, kaip per 10 metų pereiti prie metrinės sistemos. Įstatymo projektas š. m. gegužės pradžioje buvo Atstovų Rūmų se svarstomas ir vėliau balsuojamas. Šio gana įstatymo likimą nulėmė tie garbingi atstovai, kurių inteligentiškumo laipsnis, pasirodė beesas ne per daug aukštas. Jie išklė visą eilę kliūčių dėl šio civilizuotam kraštui tiek svarbaus įstatymo įvedimo. Jie nurodinėjo, kiek daug kaštus mechanikams, technikams, statybininkams

(Nukelta į 12 psl.)

KVIEČIAME TAUPYTI PAS MUS... LIETUVIŲ TVARKOMĄ STIPRIĄ FINANSŲ ĮSTAIGĄ CICEROJE NUO 1922 METŲ

Pas mus galite susikalbėti lietuviškai kiekviename skyriuje

MES MOKAME 7% už 4 metų Certifikatus (Min. \$ 10,000.00)
6% už 1 metų Certifikatus (Min. \$ 1,000.00)

DIVIDENDUS IŠMOKAME KAS MĖNESĮ, PUSMETĮ ARBA KAS META

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650
Phone (312) 656-6330
Joseph F. Gribauskas,
Executive Secretary

Darbo valandos: pirm. 9-8, antradi., ketvirt., penkt. 9-5.
Šeštadieniais 9-1. trečiadi. - uždaryta.

RECEPATAI

J. & J. PHARMACY
2557 W. 69th Street
Telef. PR 6-4363

Sav. Angela ir Vytenis DIRKIAI

STEEPLES PHARMACY
2434 W. 71st Street
Tel. 737-1112; jei uždaryta, tel. 776-4363.

LYDIA'S HEALTH FOODS

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausios gydymos žolės - arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitos stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

Savininkė: **Emilija Dudėnienė**
2439 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. 737 - 8931

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Eugene PIETKIEWICZ, Pres.

47 & ROCKWELL Str., Chicago, Ill. 60632 Tel. 523 - 1083

Nemokamai vieta automobiliams

5 1/4% All accounts compounded daily
Facebook Savings paid quarterly.

7% 4 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Dividendai mokami Sausio 31, Balandžio 30, Liepos 31 ir Spalio 31.
Taupmenos padėtos ir reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos pelno dividendą už visą mėnesį.

VALANDOS: Pirmadien. ir ketvirt. 9:00 ryto - 8:00 vak.;
Antradien. ir penktadien. 9:00 ryto - 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto - 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Didžiausias kailių pasirinkimas

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Heating Contractor

Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning - į naujus ir senus namus, vandens šildymo boilerius. Turiu ir leidimus dirbti mieste bei užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimas nemokamai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago, 60609
Telefonas VI 7-5447

HOME INSURANCE

Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

LEONARD'S TEXACO SERVICE
TIRES-BATTERIES-GENERAL REPAIRS, TUNE-UPS

Leonardas ERINGIS

6801 West 87th Str.
Oak Lawn, Ill. Tel. 598-9776

VALOME

KILIMUS IR BALDUS
Planuame ir vaškiojame visų rūšių grindis

J. BURNYS, Tel. RE 7-5168

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas
Ivairių atstumų

823 WEST 34th PLACE
Tel. FBentler 6-1883

PARAMA

MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų ir maisto produktų.

Kainos žemos. Atsilankę įsitikinsite.

Sav. JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKA

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629 Telefonas 737-3332

PALANGOS restoranas

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS
NAMIE GAMINTAS MAISTAS
Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti

Kasdien atidaryta: nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.

Pirmadieniais uždaryta

6918 SO. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60635

GROVEHILL 6-9758

Seigan's

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 So. Ashland Avenue

Tel. YA 7-1272

Atidaryta iki 9:00 val. vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais, o kitomis dienomis iki 6:00 val. vakaro. Sekma dienomis uždaryta.

KOSTIUMAI, SPORTINIAI ŠVARKAI, KELNĖS
POLYESTER DVGUBO MEŽGIMO VĖLIAUSIOS
MADOS SPALVINGŲ MEDŽIAGŲ

MILŽINIŠKA NUOLAIDA

44 metų jubiliejinis išpardavimas

Paiskubinkite atsilankyti kol dar galima geriau pasirinkti. Čia rasite visą kas tik reikalinga kaip vyrams, taip ir jaunuoliams.

Čia rasite: geriausių firmų, kaip
GROSHIRE, BOTANY "500", PHOENIX ir kitų.

Pirkę kostiumą, švarką ar kelnės, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primieruos ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti.

VISOS BERNIUKŲ APRANGOS GA UNAMOS, ĮSKAITANT STAMBIUS (HUSKY).

Šiapus ir anapus

Nėra Ramybės ir Senatvėje

J. Tolimėnas

Sovietų Sąjungoje ir rusų okupuose kraštuose bolševikai giriasi, kad pas juos nėra skurdo, bedarbės ir žmonių išnaudojimo. Ypatingai akcentuojama, kad ten puikiai sutvarkyti socialiniai reikalai ir sovietinių piliečių senatvė viskuo pilnai aprūpinta.

Tačiau gyvenimas rodo visai priešingai. Ten visi pensininkai skursta, išskyrus tuos, kurie gauna slaptas personalines pensijas. Pastarųjų eilėnasa patenka tik nusipelnę partiečiai.

Koks ten senatvės aprūpinimas matome iš kolchozininkų gyvenimo, kurie gauna tik 20 rublių mėnesinės pensijos. Net ir mokytojai, kurie ža- loja jaunimą, auklėdami aklaish partijos klapčiukais ir ateistais, gauna tik 45 rublius pensijos. Tiesa, dažnai prie pensijos pridama kelio iki arų žemės, kuria ne visi seneliai gali pasinaudoti, nes nėra kas tą sklypelį išdirbti. Gerai, jei kolchozo pirmininkas, dar visai nepametęs žmoniškumo bolševikas, pasigali senelių ir jiems pagelbsti, bet tokių retai pasitaiko. Tai matosi iš pensininkų nusiskundimų vietinėje spaudoje.

Kadangi seneliai iš gaunamų pensijų negali pragyventi, tai lazduotėmis pasiramščiuodami eina kolchozų laukuose javų rąvėti, nes nori prisidurti duonos kąsnėli.

Darbmetyje, kai javai laukuose yra ar bulvių derliui grasina balti sniego patalai, pensininkai prievarta išvaromi į darbą ir įrikuojami į laukininkų brigadas. Laisvose šalyse pensininkai pilnai aprūpinti, ir tik retas kuris (gobšesnis) eina uždarbiauti.

Anapus niekas neturi ramios senatvės: nei kolchozininkai, nei darbininkai, nei taip vadinami darbo inteligentai.

"Gimtajame krašte" dažnai pasirodo su savo reportažais žurnalistas Nijolė Logminienė. Ji visur landžioja, prievartauja savo pokalbininkus ir verčia juos taip šnekėti, kaip reikia bolševikinės režimos ir kompartija. Žinoma, už tokius reportažus ji gauna pluoštus rusiškų rublių ir jai bus garantuota soti ir rami senatvė.

Laikraščio bendradarbis aplankė rašytoją Juozą Paukštelį. Ji sakosi, rašytoja seniai pažįstanti, nes su jo dukra Valentina buvusi vienaklasė. Ji privertė J. Paukštelį pavaryti spaudoje komunistinę propagandą, nes kiekvienas bolševikų agitatorius, tuo labiau laikraštininkas, pasigautas au kas moka įpainioti į klausimų voratinklį.

Rašytoja Juozą Paukštelį (Ptašins k) pažįsta visi lietuviai, nes jis jau buvo žinomas nepriklausomybės laikais. Ypač jį išgarsino premijuotas romanas "Kaimynai".

Dabar jis jau senukas pensininkas, nes gimęs 1899 m. Šių metų kovo mė-

nesį jam sukako 75 metai. Jis žiemą gyvena Vilniuje pas dukras, o vasarą praleidžia Kėdainiuose "... tam žalumynuose skendančiame "rojaus" kampelyje".

As jau minėjau, kad pas bolševikus niekas neturi ramios senatvės. N. Logminienė pasigavo rašytoją, ištraukė iš jo sakinio "Niekio tiek nemylėjau..." ir šių metų "Gimtojo krašto" dešimtam numeryje atsirado su rašytoju pasikalbėjimas.

Korespondentė pirmiausia rašytoją paklausė, kuris jo kūrinys suteikęs daugiausia džiaugsmo. Į šį paklausimą rašytojas atsakė, kad tai buvę du kūriniai, "... kai džiaugiausi rašydamas ir paskui susilaukiau moralinio atpildo. Tai, žinoma, - "Kaimynai". Didelį džiaugsmą taip pat jutau rašydamas trilogijos pirmą dalį, "Jaunystė", ir ypač - trečiąją, "Čia mūsų namai".

Toje trilogijoje rašytojas sukaupė išgyrę komunistinę santvarką ir nuolankiai pagarbino marksizmą. Už tai jis gavo Lietuvos TSR liaudies rašytojo vardą.

Pradžioje rašytojas L. Logminienėi pasakoja tą, kuo ir pats netiki. Žinoma, jo pasakomis netiki ir laikraščio skaitytojai. Ypač rusų pavergti lietuviai ar šviesius akinčius dėvį ekskursantai.

J. Paukštelis tvirtina: "Mūsų kaimas dabar labai pasikeitęs, labai pasikeitęs materialiai. Ir tikrai. Visi dabar susilygino: ūkininkai ir bobeliai. Pensijos, socialiniai aprūpinimai - visiems. Nėra kaime skurdo, nelygybės".

Jei kaime dabar nėra skurdo, tai nėra ir Lietuvos žaliuojo kaimo. Solybos išgriautes, dauguma ūkininkų šbire nukankinti, o grįžusių neprieidžia net prie buvusį sodybų peluų. Visas kraštas nusėtas raudonaisiais dvarais, o lietuviai artojai suvaryti į kumetynus ir paversti bobeliais. Sakoma, kad pensijos visiems, bet nenurodoma tų pensijų dydžio. Žinoma, už komunistinę trilogiją rašytojas gauna riebesnę pensiją ir turi, gal, ramesnę senatvę. Tačiau negali teigti, kad ten visų rami senatvė.

Vienoje vietoje rašytojas klausia: "Nežinau, ką apie tai galvoja užjūrio roliai?"

Rašytojas tikrai žino, ką galvoja užjūrio lietuviai, tik nedrįsta pasakyti. Jie žino, kad Lietuva rusų okupuota ir visi lietuviai paversti komunistų vergais, neišskiriant ir J. Paukštelio.

Jis džiaugiasi, kad daug užsienio lietuvių nori apsilankyti Lietuvoje ir palaikyti ryšius su gimtine. Sakoma: "Tos tarpusavio šilumos, tų ryšių labai reikėtų, jie turėtų būti nuoširdesni".

Taigi, turėtų būti, bet nėra. Tas nenuoširdumas nepriklauso nuo už-

sienio lietuvių, bet nuo pavergtos Lietuvos komunistinės administracijos. Koks gali būti nuoširdumas, jei nuvykusiems neleidžiama aplankyti tėvų kapų. Kokia gali būti šiluma, jei kiekvieno svečio žingsnį sekoja sovietinio saugumo agentai ir iš Vilniaus niekur neišleidžia.

Kitur rašytojas dejuoja: "Šitiek gerų žmonių netekome. Prarado žmonės galvas, viską palikę leidosi į svetimus kraštus. Niekada neturime bėgti nuo savo tėvynės. Visada turime likti su ja. Čia mūsų tėvynė, čia mūsų namai..."

Viešpatie, kaip rašytojas apgaudinėja savo sąžinę ir pats sau meluoja. Jis gerai žino kas atsitiko su pasilikusiais anapus mūsų broliais. Dešimtys tūkstančių visai nekaltų žmonių atsidūrė Sibire ir žuvo. Tūkstančiai pakasti mūsų šalies pamiškėse, lietuynuose ir girių gludumose. Miestelių turgavietėse dar nemudžiūvęs Lietuvos patriotų kraujas. J. Paukštelis gerai žino, koks likimas būtų tų lietuvių, kurie dabar gyvena užjūriuose, bet Logminienėi tvirtina, kad tai žmonės "praradę galvas". Užsienio lietuviai nemažiau myli savo tėvynę, negu komunistinės trilogijos autorius.

Kitoje vietoje šnekama apie žemės meilę: "Žemės meilė įsiliejusi mums į kraują su pirmuoju duonos kąsneliu. Sugrįš prie jos ir tie, kurie, staigiai atmainų pabūgę, pasitraukė".

Kam dar tokius niekus šnekėti. Dabar lietuviai žemės neturi, nes okupantai ją iš jų atėmė ir visus pavėrė varganais lažininkais.

Teisingai rašytojas tvirtina, kad visi sugrįš prie savo žemės. Sugrįš. Jei ne tėvai, tai jų vaikai, bet tik tada, kai Lietuva atgaus laisvę ir Gedimino pilies bokšte suplevėsuos mūsų rispalvė.

Pabaigoje rašytojas neužmiršo pasakyti, kad jis našlės vaikas. Jokia ja naujiena. Gyvenime dažnai sutiname našlių ir našlaičių. Tai jau mūsų tautos Praamžiaus valia.

As manau, kad J. Paukštelis žino, kiek bolševikinis režimas nukriaudė žmonių, kiek išardė šeimų, kiek paliko be pastogės ir be duonos kasnelio našlių ir našlaičių, raudančių kruvino mis ašaromis. Simo Kudirkos našlaičiai ir dabar lieja karčias ašaras ir neturi kur galvos priglausti.

Rašytojas neturi teisės kaisioti tą "našlės vaiką" ir skustis, kad buvo labai nukriaustas. Gal ir sunkoka buvo, bet vis tik baigė aukštąjį mokslą ir socialų su šeima gyveno. Ir tai buvo "kruvinais buržuazinės Lietuvos laikais".

Dabar jau aišku, kad pavergtoje Lietuvoje pensininkai neturi ramios senatvės, nes jų nuolat drumsčia okupantams patsidavusios logminienės.

VEL PASIGIRDO DUBČEKAS

Italų komunistų laikraštis Giorni Vie Nuove paskelbė buv. Čekoslovakijos komunistų ir vyriausybės vado laiką neseniai pernai mirusio kito komunistų veikėjo Smrkovskio žmonai. Pastarasis taip pat buvo dabartinės valdžios nemanolė.

Tame laikke Dubček grietaiti pasisako prieš dabartinį Čekoslovakijos komunistų vadą G. Husak. Esą jis įvedęs autoritarinį režimą, kuris neturi tautos pasitikėjimo. Dėl rusų invazijos jis kaltina tuos žmones, kurie Dubčekui valdant, slumė į Maskvą neteisėtus pranešimus.

Pabaigoje jis pasisako, koks sunkus yra jo ir šeimos likimas, gyvenant nuolatiniame pažeminime.

KALEIDOSKOPAS

NE LIEKIME KRAUJO

VI. Ramojus gegužės 9 d. Tėviškės Žiburiuose pasakoja apie Čikagos LFB (frontininkų) susirinkimą. Ten dr. P. Kisieliūs pasakęs jaudinančią kalbą. Tarp kitko daktaras kalbėjęs: "gyvename tokius laikus, kada kiekvieną naujesnę idėją, kad ir švenčiausią, jėgos iš šalies nori sunaikinti. Jos veikia ir prieš mus, bet mes ir toliau stovėsime už tas idėjas, kurios buvo mūsų brolių krauju aplaistytos kacetuose, Lietuvos partizanų laisvės kovų lauke, Sibiro taigose".

Kaip matome, gydytojas tikrai sugeba jaudinančiai kalbėti apie "brolių" kraują. Būtų daug įtikinančiau, jei kalba liestų susirinkusiųjų kraują. Iš viso, man, Pipirui, žinoma, kad niekas nenori sunaikinti tų idėjų, kurias Lietuvos partizanai gynė Lietuvos laisvės kovose. Jei kas frontininkus šiandien puola, tai ne už kokią kraują ar iškilmingai deklamuojamas Sibiro taigas, kurių Čikagos bičiuliai, ačiū Dievui, nematė, bet už konkrečius ardančius ir Lietuvos laisvinimo darbiui trukdančius darbus.

Kalbomis apie kraują ir taigas nepasilepsime fakto, kad frontininkai visomis jėgomis kenkia Amerikos Lietuvių Tarybai, bando suniveliuoti Vliaką, dažnai pasisako už pataikavimą okupantui (pats dr. Kisieliūs prieš pora metų LB Čikagos Apygardos suvažiavime atkakliai gynė vadovėlį su stribo Kubilinsko eilėmis).

Paskutinieji LB rinkimai Marquette Parke buvo vadovaujami frontininkų šulo S. Džiugo. Iki šiol niekas nežino, iš kur ir kas tie 700 "bendruomenininkų", kurie balsavo paštu, visi pabalsuodami už fronto kandidatus. Jų adresai ir pavardės iki šiol slepiamos, laužant LB įstatus. Tai prie ko čia "kraujas" ir "partizanai"?

Detroitie frontininkai vasario mėn. bandė sugriauti virš 40 patriotinių organizacijų darbo vaisių - DLOCą. Tradiciniame Vasario 16 minėjime DLOC'o surenkamos aukos visada pralenkia kitų lietuvių kolonijų aukas, išskyrus Čikagos. Kodėl tad frontininkai bandė organizuoti dar vieną minėjimą, tariamai, jaunimui? Jei dėl tokių niekšišių darbų kas ir puola frontininkus, tai čia nekalti nei partizanai nei kraujas.

Kalbant apie Detroitą, paskutiniame didelės kolonijos LB susirinkime dalyvavo tik 31 asmuo (Dirva gegužės 8 d.). Kas sumažino žmonių pasitikėjimą bendruomene? Ogi, frontininkai, kurie pagrobė LB valdžią, užmiršo švietimą, užmiršo kultūrą, o griebsi mūsų veiksmų darbo trukdymo. Niekio čia nedėtas nei partizanų kraujas, nei Sibiro taigos. Tokios gražbylystės laikraščius skaitančių jau nebejaudina.

LOK, VYTELI, LOK!

Vytautas Alseika, buvęs Draugo užsienio žinių redaktorius, pagyvenęs pusantų metų Vilniuje, pradėjo atsidėkoti savo globėjams už duonos kasnį, rašydamas "bimbinkų" laikraščiu New Yorke. Nors čia, išieivijoje, Alseika buvo garsus žurnalistas, tačiau ten, matyt jo nesubolševikintas žargonas dar neleidžia spausdinti jo rašliavos okupanto leidžiamoje spaudoje. Bimbai jis tinka.

Savo rašiniuose jis pradėjo nuo dabartinės Lietuvos kultūros gyrimo ir Amerikos peikimo. Jis džiaugiasi, kad viską gali pamatyti savo akimis. Kartu jis atidengia neįprastą savo kelionę į Lietuvą. Jis neatskrido į Vilnių, kaip kiti turistai. Maskvoje jį pasiėmė iš aerodromo KGB valdininkai ir automašina per Minską atvežė į Lietuvą. Alseika rašo: "Kai su auto mašina nuo Minsko privažiavau Baltarusijos - Lietuvos sieną, ten mane pasitiko kultūrinii ryšių su užsienio lietuviams komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Kazakevičius, pasveikinęs su šampano taure..."

Dabar už tą Krymą šampaną Alseika turės atidirti tarnaudamas bolševikų propagandai. Kaip dabartinis Alseikos kaimynas Vl. Mozorūnas sueiliavo: "Niekio žemėje dykai negavau, apmokėjau kiekvieną kasnį..." teks ir Alseikai apmokėti kiekvieną kasnį.

Pirmuose savo rašiniuose Alseika giriasi: "Vilniuje įsitikinau, kad kai kurie Metropolitain operos pastatymai buvo žemesnio lygio, kaip Vilniuje. Radio programose nėra reklamų, nei Tarybų Sąjungoje radijas laikomas svarbia kultūros ir švietimo priemone. Knygų pasaulyje irgi tas pats, tik kultūra, kultūra. Knygos ir rusų ir latvių ir moldavų..."

"Gerai rytų ir vakarų pasaulio raštai čia pasiekiami ir žmonių labai vertinami", rašo Vytautėlis. Tik, aišku, nepasiekiami raštai tokių autorių, kaip rusų Solženicyno ar Pasternako, nes jie nepūtė partijos didą. O Alseika pučia ir pus, nes jis, vargšelis, kitaip nemoka. Per minkšti nugarėlės kaukeliai. Todėl ir sakome: Lok, Vyteli, lok, nes negausi lakalo!

APIE VAIKUS IR POLITIKĄ

Dirvos gegužės 8 d. numeryje V. Kriaunaitis aiškina apie frontininkų ir akiratininkų koaliciją prieš Vliaką ir Altą. Akiračių žurnale vasario mėn. buvo A. Daugvydo straipsnis apie išeivijos ateitį. Ten jis labai demagogiškai klausė, kur yra mūsų žymių visuomenės veikėjų vaikai, kad jų pavardžių nesimato nei mūsų spaudoje, nei organizacinėje veikloje, nei kur kitur. Labai charakteringa tai frontininkų - akiratininkų koalicijai, kad Akiračių bendradarbis suminė ir pavardės žmonių, kaip Šimutis, Rudžiai, Bobeliai (visi buvę ar dabartiniai Alto veikėjai). Nė vieno iš Bendruomenės.

Akiračiai dažnai mokė kitus laikraščius, kaip etiškai laikytis, tačiau

(Nukelta į 10 psl.)

4

Vincas ŽEMAITIS

ETNOGRAFINĖS SIENOS L.TYRIMO INSTITUTO ŽEMĖLAPY

Baigiasi Lithuania Propria siena į vakarus nuo Augustavo prie Stababraščio upelio ir buv. Rytprūsijų sienos. Faktiniai tenka ja vesti iš Mėtos upelio (upės Bėbros įtako) kaip J. Andriaus (1956 m. Lietuvos žemėlapyje pravaista pro Dainos ežerą į Raigardo ežerą. 1422 m. Melno taikos sutartyje, politiniai pasidalinant Sūdavą tarp Kryžiuočių Ordino ir Lietuvos valstybės, siena veda ma iki Liko(vok. Lykit, liet. Laukytė) upės brastai-Stababrastis (Kamiennybrod), toliau iki Raigardo ežero, pusiau jį pasidalinant ir iki Mozūrijos ribų. (Cod. Ep. Vit. nr. 105). Nuo to laiko iki Liubino uniijos 1569 metų prie Raigardo senosios lietuvių žemės buvo kertinis punktas to laiko trijų valstybių: Lietuvos, Mozūrijos (Lenkijos) ir Kryžiuočių Ordino. Tai atžymėta ten pastatytu paminklu.

III. LIETUVIŲ ETNINĖS ŽEMĖS BUV. RYTPRŪSIUOSE

L. Tyrimo Instituto žemėlapyje autoriai nuo Raigardo etninę lietuvių sieną veda Melno taikos sutarties (1422) politinė siena (ja buvo padalintos sūdavių žemės tarp Lietuvos ir Kryžiuočių Ordino) iki maždaug Meruniškių (pietus nuo Pilypavo), toliau per Šareikius, Pažiezdrės ežerą, piečiau Unguros miesto, Švenčaičio ir Mauro ežerų, bet šiauriau Dargainių ežero, pro Bartus (Barten), Lagarbį ir upe Alną ir toliau Potsdamo linija piečiau Ylavos ir Šventpilio (Heilichenbeil). Tokiu būdu žemėlapyje autoriai išbraukia iš lietuvių žemių didelę lietuvių-sūdavių sritį, patekusią vokiečių-kryžiuočių ordino ilgameten okupacijon, bet kas dar keisčiau - išmeta kuone visą Alecko-Margbavo ir pietinę dalį Unguros apskričių, kurias nuo senų laikų patys vokiečiai pripažino lietuviškom žemėm, jų sudarytos Provinz Preussisch Litauen.

Kryžiuočių Ordinas besiverždamas nuo Vyslos toliau į Rytus pirmoje eilėje užgrobė ir pavėgė lietuvių genties senųjų prūsų žemes. Skirtumo tarp prūsų ir lietuvių (kuris buvo menkas), jie nedarė, jokios sienos linijos nežymėjo ir ištisai visus vadino prūsais.

Sprendžiant iš senų palikusių vietovardžių, vandenvardžių ir šykščių istorinių duomenų tenka skaityti prūsų gyvenamom sritim-Kulmą, Pamėdę, Pagudę, Varmą, Notangą(Patangą) bei Sasną. Tuomet, kai galindų, barty, sūdavių, nadravių(padravių), žemių-samu ir skalvių-šilaujų sritis buvo lietuviškos. Dėl to ir Lietuvos valdovai Kęstutis su Algirdu griežtai šio fakto prisilaikė, reikalaujant 1359 m. krikšto derybų sąlygose, kad Kryžiuočių Ordinas gražintų visas lietuvių žemes, pradedant nuo Mozūrų(Mazavijos)sienos, upe Alna(pro Allenšteina), upe Priegium(pro Karaliaučiu), per Aistmarės(pro Piliavos uostą) ir Baltijos jūrą. Niekas geriau negalėjo žinoti savo lietuviškų žemių sienų, kaip jų valdovai Kęstutis su Algirdu. Čia tenka pabrėžti, kad sen. prūsams jų žemes jie respectavo.

Todėl šią Kęstučio-Algirdo sienos liniją tenka skaityti vakarine lietuvių žemių etnografinė siena per buv. Rytprūsius. Bet yra duomenų, kad dėl vestos Kr. Ordino kolonizacinės politikos, jų ir lenkų-mozūrų smarkiai mteriotoji Galinda labiau suprūsė jo, o šiaurinė pusė Notangos(Patangos)sulietuvėjo, tai parodo lietuviško tipo trobėsiai jos šiaurinėje daly. Dr. J. Gimbutas rašo: "Architektūrinii požiuūri Semba, Notanga ir Barta yra lietuviškos". Tai paremia cituotu Dethlefsenu: "In den Bauerndorf-fern ist bis weit in das Land hinein die litauische Bauweise jetzt noch (1911) die herrschende"(žr.: Jurgis Gimbutas, Lietuvių sodžiaus architektūra Mažoje Lietuvoje. Mažoji Lietuva, N. York, 1958, 198 psl.). Priėmus tai domėn Galindos sritį ir rytus nuo upės Alnos iki Sūdovos sienos (upės Peisės ir eiles Sūdovos ežerų, įprastai vad. Mozūrų ež.), tektų atžymėti liet. spalvos brūkšnetom linijom, o šiaurinę dalį Notangos(Patangos)priskirti grynai lietuvių etninėi sričiai.

Notangos sritį skaito lietuviška rusų etnologas Kušner(Knyšev), jis etninę lietuvių sieną veda maždaug Paserijos upe link Alenšteino. Okup. Lietuvos etnologas A. Matulevičius nesigilindamas į senesnius laikus, 18-jo šimt. pradžioje lietuvių etninę sieną rašo: "Mažosios Lietuvos siena, kitaip tariant, lietuvių pietinė etninė riba ejo nuo Aistmarių pakrantės ties Šventapiliu (Heilige beil), pro Zintus, Ylavą, Barštyną (Bartenstien), Lagarbį, Bartus, Engelšteiną, Ungurą(Angerburg), Kucius, Mėruniškius, Gurnius iki Dubeninkų". (žr.: Lietuvos TSR darbai. 38 t. 1972).

Nėra jokios abejonės dėl lietuviškumo Sūdovos žemių. Vytautas su Jogaila 1420 m. laiške Vokiečių imperatoriui aiškiai užakcentavo, kad taip žemaičiai, taip sūdaviai yra tie patys lietu-

viai. Nors dalį Sūdovo žemių, pagal Melno taikos sutartį paliko Kr. Ordino okupuota, ir kas ją vėliau vieną ar kitą pusėje nekolonizuotų, ji lieka etnografinė lietuvių žeme. Laiko eigoje vokiečiai tą sritį išskyrė, kaip atskirą Provinz Litauen, tik dar vėliau keletą apskričių (Lyck, Johanisburg Loetzen)dėl apsigyvenusių ten kolonistų mozūrų, priskyrė prie jų sudarytos Provinz Mozuhren. Dr. A. Meitzen. "Siedlung und Agrarwesen Darmstadt, 1963, 142 psl.", rašo: "Mit dem Pyssek (die Grenze der Lithauer), dem sueddichen Abzug der Spirdingsees, ...).

Turint visą tai galvoje, manau nebus sunklysta, jei etnografinę lietuvių žemių sienos liniją iš Raigardo bus vedama buv. Rytprūsijų siena pro Ščiutinę į Kolno(Kalno)miestą-santaką Skardos ir Labūnos upių, o iš čia Peisės(Pissa, Pysssek)upeliu pro Szablakį-Popialkį į Smarduvos(Spirding)ezę, pro Mykolaukį(Nikolai-ken), Rainio(Rheine)ezę ir jo šiaurinį galą, toliau pro Būdžiškius(Budcziskien), Gubrio ežerą į Dainės(Deine)upelį, tarp Raistapilio(Rastenburg) ir Rėšliaus(Roesseln)pro Dainavos ež. (Deinowasse, vėliau suv. į Heiligelindesee), Tulkynus, Gudininkus, Lankietus nuo Barštyno(ant Bartenstien upės Alnos), iš jo šios Ylavos ir Potsdamo linija. Tikrai būtų nelogiška vieną dalį senų Sūdovos žemių skaityti lietuviškom, kitos dalies lietuviškumą, agre soriau pateikaujant, atimesti. Turime visur laikytis teisingo liaudies posakio: nebūk per saldus-prarys, nebūk per kartus-išsčiau (žr.: M. Gelžinis. Mažlietuviškų genčių etninės sienos Vakaruo-se. Naujienos. VII. 7-VII. 14, 1967).

Visas žemes buv. Rytprūsiose ir vakarus nuo šios etninės lietuvių sienos iki upės Vyslos(Vytauto tėvūnijos iki upės Uosos (Ossa)deš. Vyslos įtako), kaip senųjų prūsų žemes, taip įtvirtin-gių(i pietus nuo Lituania Propria sienos linijos)tektų atžymėti liet. spalvos brūkšniais, kaip lietuvių genčių žemes. Kad tos visos žemes proistoriniai, daliniai ir istoriniai, laikais lietuvių buvo gyvenamos ir priklausė Lietuvos valstybei, parodo visa eilė jos pietinių pakraščiu strateginių punktų(tvirtovių), pradedant nuo Dniepro, ant Pripetės Kolno(Kalnas), netoli kitoje pusėje rusų Turovo, į pietryčius nuo Lietuvos Brastos link Pripetės ištakų-Kolno lies(Kalno giria)žr.: Pietinė Lietuva, Grigo Valavičiaus, Stirblos medė(Kolonna (Kalno) upelis ir kaimas šiaurinėje dalyje Baltvyžių miškymis, Kolno, Kolnica(Kalno, Kalnytės ežeras, upelis ir bažnytkaimis i pietus nuo Augustavo,

(Bus daugiau)

Pasaulyje vienas iš tūkstančio
žmonių kalba lietuviškai.
Ar tu vienas iš jų?

Ir nieku kitu tauta nespreišk savo širdies, sielos ir dvasios taip, kaip savo kalbą.
Vydnas

Lietuvių Prekybos rūmų stipendijatai. Viršutinėje eilėje iš kairės: Renne Tardiv, Nora Sugintaitė, Algis Glamba; vidur. eilėje: Stepas Kukanza ir Nerina Ambrozaitė; apatinėje eilėje: Bruno Bikulčius, Vida Eidukaitė ir Rimantas Genčius.

Marquette Parke Iškils LAISVĖS LIEPSNA

Š. m. gegužės 24 d. Jaunimo Centre įvyko visų organizacijų atstovų pasitarimas, kuriuo metu buvo išrinktas komitetas pastatyti paminklą "LAISVĖS LIEPSNA" - "FLAMES OF FREEDOM". Paminklas numatomas pastatyti Marquette Parke

prie 71 ir Kalifornijos gatvių kampo. Iniciatoriai - Modestas Jakaitis, Juozas Kulys, skulpt. Ramojus Moziliauskas ir adv. Bylaitis. Spaudą atstovavo kun. P. Činikas, B. Brazdžionis, St. Džiugas, PLB atstovas, K. Brazdžionytė atstovavo Sophie Barcus radijo ir kt. Paminklo sumanytojas yra čia gimęs ir mokslus baigęs J. Kulys. Jo pastangomis jau gautas iš miesto parkų distrikto leidimas, Kazys Bradūnas sukūrė paminklo turinį-pavergtų tautų laisvės troškimą ir padėką Amerikai, kuri priglaudė tūkstančius lietuvių. Pagal šį

turinį skulpt. Moziliauskas sukūrė geležinį paminklą. Visus teisinius reikalus atliko adv. Bylaitis. Jo raštinė yra prie 69 ir Campbell, Chicagoje, kur bus paminklo statymo centras. Jis pareiškė, kad išrinkus komitetą "Flames of Freedom" Inc. bus įregistruota Illinois valstijoje ir gautas statutas iš miesto valdybos.

Paminklas kainuos virš 40 tūkstančių. Tikimasi gauti paramos iš Urban Beauty Fund, kuris neseniai paskyrė 21 tūkst. kniečių kvartale esančiam paminklui. Tuo reikalu rūpintis pažadėjo Illinois Senatorius Frank Savickas, kuris labai šiltai priėmė projektą ir dalyvauja paminklo statymo darbe. Be to, jau įstojo savanoriai į šį darbą: Dr. K. Balukas, St. Balzekas, jr., V. Bylaitis, J. Mikužytė, A. Modestas, ku. A. Trakis ir I. Sankutė.

Paminklas puikus. 30 pėdų aukščio ir trikampio šviesa į viršų apšviečia Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Paminklas bus statomas iš cemento ir geležies. Prie paminklo pastatymo kviečiami prisidėti visų apylinkių lietuviai. Aukos bus nurašomos nuo mokesčių. Aukokite, nes paminklas "LAISVĖS LIEPSNA" kalbės ir žmones apie Lietuvos vergiją ir apie lietuvių norą gyventi laisvai.

Kazė Brazdžionytė

MIELAS JAUNIME!
SKAITYK IR PLATINK
LAISVĄ LIETUVĄ

Larry Labanauskas baigė Worsham College of Mortuary Science ir įgijo laidojimo pravedimo ir balzavimo mokslo diplomą.

Vaidas iš Dariaus Girėno minėjimo Chicagoje. Nuotrauka V. Noreikos

Diana Marija Lipinytė savo namuose deklamuoja šį eilėraštuką: Drabužėliais margo rašto Aš dukrelė Lietuvos, Tos šalelės apdainuotos Mano tėtės ir mamos, Močiutė

Los Angeles skautų baltosios programą atlieka: I. Bužėnaitė, O. Šepikaitė, I. Reivydaitė, V. Irlikytė ir R. Pavasarytė. Nuotrauka P. Jasukonio

Jaunimo meno būrelis sėkmingai pastatė brolių Mekų 3-jų veiksmų pasaką "Trys broliai" per Motinos Dienos minėjimą š. m. gegužės 5 d. Racine, Wisc. Repetacijos metu. Iš kairės: režisierė Aurelija Paukštelienė, Ramas Pliūra, Eva Petkūnienė, Marija Petkūnaitė ir Vita Paukštelytė. Nuotrauka P. Petrušaičio

Cicero lituanistinės mokyklos mokiniai š. m. gegužės 12 d., Motinos Dienos proga, suvaidinę B. Pūkelevičiūtės eiliuotą pasaką "Daržovių gegužinė". Čia matome arbūzus, salotas, žirnius, pupas ir kitas daržoves. Nuotrauka V. Račkausko

Birželio 8 d., Clevelande, įvyks Teresės Neimanaitės ir A. Kalvaičio jungtuvės. Abu jaunieji labai veiklūs visuomeninėje veikloje. Teresė (trečia iš dešinės) mergvakario metu, kur dalyvavo ir čiuurlioniečiai. Nuotrauka J. Garlos

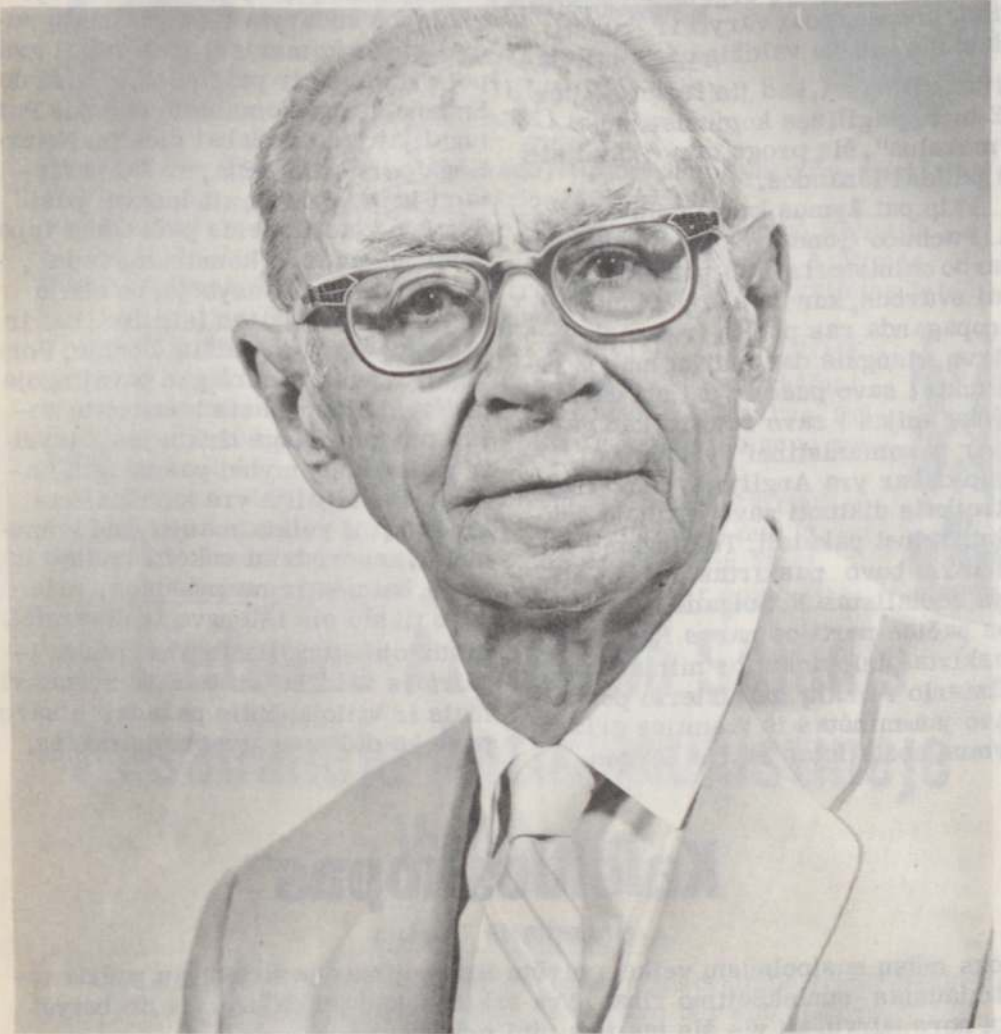

St. Butkaus šaulių kuopa Detroite, š. m. gegužės 4 d., Lietuvių namuose surengė koncertą. Koncerto metu jaunos kanklininkės išpildė: Supinsiu dainužę-Mikulskio, Iš rytų šalelės -J. Švedo, Malūnėlis-Mikulskio, Oi žiba žiburėliai -Mikulskio ir, kanklininkių vadovė, solistei Petronienėi, dainuojant solo Pas močiūtę augau-Mikulskio, jai pritarė kanklininkės. Iš kairės: solistė Danutė Petronienė, Viktorija Leonavičiūtė, Kristina Veselkaitė, Aida Petersonaitė, Karen Panavaitė, Rasa Veselkaitė, Ina Asmenaitė, Laura Leonavičiūtė ir Asta Šepetytė. Nuotrauka K. Sragausko

Solistė Danutė Petronienė, po rečitalio Detroite, apdovanota. Iš kairės: muzikas Richard Meier, sol. Danutė Petronienė, Laura Leonavičiūtė, Laura Alkevičiūtė, Aida Petersonaitė ir Kristina Veselkaitė. Nuotrauka K. Sragausko

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Kompozitorius, majestro Caesar LaMonaca, jis yra didelis lietuvių draugas. Gimęs Italijoje, anksčiau turėjęs savo orkestrą su kuriuo yra aplankęs didesnius Amerikos miestus. Pastaraisiais metais, vadovaudamas Miami simfoniniam orkestrui, yra sukūręs ir lietuviškų dainų pynę, kurią labai originaliai atliko minint Vasario 16 Miami miesto muzikos parke. Jo dėka buvo gauta iš Miami miesto leidimas, mūsų tautos šventę minint, rengti koncertus, kuriuose yra dalyvavę mūsų iškiliai solistai ir solistės. Tai yra gražus pavyzdys ir kitoms lietuvių kolonijoms surasti draugų, kad mūsų tautos šventės būtų iškilingiau minimos.

Nauja Dainininkė Mūsų Tarpe

Elena VASYLIŪNĖ

Prieš metus, mes dar nežinojome ir negirdėjome Birutės Onos Aleksaitės vardo. Šiandieną ji yra solistė mūsų tarpe, ir mes džiaugiamės ją turėdami. Nedaug teturima žinių apie dainininkę: Onutė yra gimusi Lenkijoje, tam trikampyje, kur gyvena lietuviai, puikiai išlaikė savo kalbą, nes Onutė labai gerai kalba lietuviškai. Ji Lietuvos nėra mačiusi, bet jos kalba niekad to neišduos. Onutė kalba taisyklingai, ir jos gramatika yra gera. Tas įrodo mūsų lietuvių užsispyrimą ir kietą būdą, kad jie išlaikė savo tautines savybes, gyvendami jiems nepalankiose sąlygose. Onutė čia, Amerikoje, atkvieta visai ne giminės, bet svetimi jai žmonės, ponai Jakuliai iš Brocktono. Iš jų pusės parodyta neišpasakyta artimo ir tautiško meilė: vienas dalykas gražiai kalbėti apie tautiškumą, kitas dalykas – dėti pinigą ir pastangas lietuvių atkviesti ir mokant už jos išlaikymą ir mokslo. Nežinau kito tokio atsitikimo. Ponam Jakuliams turi būti atiduota pagarba už jų tikrą lietuvišką žygį ir padėką, kad mes Aleksaitę turime savo tarpe.

Atvykti iš anapus į šią ledinuotą atmosferą kultūrinio atžvilgiu, atvykti į tarpą savųjų, kurie pirma pradeda kritika ir savo nuomone, nėra lengva. Onutė atvyko ir apsigyveno netoli Bostono, todėl Bostone ir Brocktone gyvena muzikai ir buvo jos pirmieji "draugai", muzikinių požiūgių kalbant. Šv. Kazimiero parapijos klebonas kunigas Šakalys buvo pakvietęs Onutę padainuoti su savo parapijos choru, kuris yra vedamas kompozitoriaus Gaidelio, Onutė net pasirodė televizijoje, pagieduodama "Panis Angelicus" su choru. Taip pat kunigas Vincas Valkavičius buvo pakvietęs

Onutę padainuoti jo ruošiamuose pasirodymuose senelių prieglaudose. Onutė buvo kviečiama dainuoti ir Tautininkų namuose per subatvakarį, bet kadangi ji turėjo važiuoti dokumentų reikalais į Washingtoną, ji to pažado negalėjo ištesėti. Pono Jakulio prašomas Vytenis Vasyliūnas pažadėjo būti Onutės akompanuotoju, dar jos nematęs, ir vieną vakarą Onutė atsirado Vasyliūnų šeimoje. Prasidėjo repetacijos, bet be jokio nusistatymo ar tikslo. Lietuvių radijo valandos "Laisvės Varpas" vedėjas Petras Viščinis

Solistė Birutė Ona ALEKSAITĖ.

kasmet ruošia koncertus savo radijo valandą medžiaginiais palaikyti. Į tą "biznį" jis įveda ir originalumo: stengiasi atkviesti kurį naują dainininką, ar dainininkę, nes svečias iš kitur vi-

suomet sutraukia daugiau klausytojų. Ir šiais metais ponas Viščinis, negirdėjęs net Onutės dainuojant, pakvietė ją dalyvauti savo pavasariniame koncerte. Onutė sutiko. Išliko klausimas programos, ir kas joje dalyvaus. Onutė griežtai pasakė: tik mano vienos rečitalis. Tas nustebino poną Viščinį ir jo patarėjus, ir prasidėjo derybos, kad dainininkei reikia pagelbininką, nes žmonės nemėgsta rečitalių. Kaip buvo, kaip nebuvo, Onutė kovą laimėjo nenusileido nei kiek, ir pono Viščinio geras būdas buvo jai patikėti, kad ji pati koncertą "išves". Tuo tarpu Onutė pradėjo dirbti besirušdamam koncertui. Ji keturius mėnesius paaukojo atvažiuodama iš Brocktono į Somerville, o jos svarbiausias dalykas buvo programa. Senas rečitalių puoselėtojas Izidorius Vasyliūnas padėjo dainininkei sustatyti programą ir ypač lietuvišką dalį, kurią dainininkė turėjo paruošti iš nieko, buvusi Vasyliūno įtaiguota. Ji sudarė programą iš 16 dainų ir arijų, tokią programą, kurios nesigėdytų nei pati Maria Callas, dabar koncertuojanti visame pasaulyje. Pirmąją dalį sudarė svetimtaučių kūriniai, antrąją – lietuvių. Programa koncertui yra labai svarbi: ji nusako koncertuojančio pajėgumą, jo skonį ir jo išsilavinimą. Girdžiu dažnai sakant-programa turinti būti lengva. Kam lengva? Ar išpildytojui, ar klausytojui? Lengva kuriuo būdu? Ar dainos turi būti dainuoti lengvesnės, ar jų stilius turi būti pramoginis? Čia ilgos ir didelės diskusijos. Kas ruošiasi ir kavinės dainininkus, panašiai kaip Lietuvoje buvo rusas Vertinskis ("tu neverk, neverk mano žmonelė") arba Šabanauškas, pasirenką jam tinkamą programą. Bet kas ruošiasi scenos dainininkui, solistui, arba kameristui, pasirenka klasinius dalykus, nes ir balso pastatymas yra kitoks klasiškai muzikai, kitoks – pramoginei. Onutė Aleksaitė, turinti magistro laipsnį iš Varšuvos konservatorijos ir dabar besitobulindama savo balsą New England konservatorijoje yra rimtos scenos dainininkė, ir tokia yra jos programa.

Koncertas buvo pradėtas W. A. Mozart "Groviensės Arija" iš Figaro Vėstuvės, komiškos operos, gerai žinomos mūsų Nepriklausomos Lietuvos operos lankytojams. Toliau sekė Franz Schubert trys dainos: "Juokas ir asaros", "Žuvėlė" ir "Tu esi ramybė". Kompozitorius yra žinomas kaip dainos kūrėjas, kuris rašė širdžiai, iš kasdieninio gyvenimo imdamas medžiagą. Po tų dainų sekė R. Schumann – vokiečių romantikas, jo buvo išpildyta "Jis iš visų gražiausias". Toliau solistė išpildė prancūzų kompozitoriaus Claude Debussy motinos recitatyvą ir ariją iš kantatos "Sūnus palaidūnas", "Liūdni metai prabėgo". Pirmos dalies pabaigai buvo atlikta "Leonoros arija" iš operos "Likimo galia", operų genijaus Verdi. Dainininkė sušildė klausytojus, jos buvo malonu klausytis. Tradicinė laikysena, kuri reiškė, kad koncerto metu nevaidinama, buvusi jos laikysena.

Antroji dalis buvo sudaryta iš lietuviškų dainų ir arijų. Laikė pertraukos paklausiau poros klausytojų, ar jų manymu reikėjo jai partnerio dainuoti, atsakymas buvęs – ne, kam, ji pati labai gražiai dainuoja. Antroji dalis tikrai žavėjo klausytojus: dainininkė pradėjo antrąją dalį K. V. Banaičio daina "Aš šią naktį", žodžiai Buivydaitės. Toliau sekė K. V. Banaičio dvi arijos iš operos "Jūratė ir Kastytis" – Rūtėlės arija "Neplauk Kastyti į marias" ir Jūratės arija "Kastyti, jaunuo!" Abidvi arijos labai gražios: viena, žemiškos mergelės, kurios Kastytis jau nebemyli, ir jūros karalaitės viliojamas "pamiršk tu žemės sapnus". Banaičio muzika yra pilna nostalgijos ir ilgesio, jo daina ir arijos praskambėjo žavingai

Juozo Gruodžio dvi dainos "Mylėk" ir "Visur tyla" perkėlė klausytojus į kitokią nuotaiką, labiau skaidrią ir gyvesnę. Stasio Vainiūno trys dainos "Lietuvai", "Švyturys" ir "Būk sveikas Lietuvos jaunime" buvo naujas klausytojui, ir jas tikrai reikėtų dar ne kartą išgirsti, kad jos pasiliktų mūsų mylimomis dainomis. Jos labai gražios, spalvingos. Koncertas buvo baigtas J. Gaidelio "Danos arija" iš operos "Dana", žodžiai Stasio Santvaro. Būtų gera, kad daugiau tokių arijų galėtumėm išgirsti. Čia, Bostone, juo labiau, kad pats kompozitorius gyvena netoli Bostono. Klausytojams karštai plojant Onutė bisui padainavo mums gerai žinomą "Kur bakūžė samanota", ir tuo koncertas buvo baigtas.

KOMP. A. J. ALEKSIO 50 METŲ DARBO SUKAKTIS

Iš kairės: klebonas kun. Jurgis Vilčiauskas, solenizantas komp. Aleksandras Aleksis, rengimo komiteto pirmininkas Jozas Samoška ir garbės svečias-kalbėtojas prel. Ladas Tulaba, P. A., lietuvių šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje.

Waterbury, Conn. – Š. m. sausio 1 d. sukako 50 metų kai komp. A. J. Aleksis sėkmingai, su atsidėjimu puoselėja vargonininko, choro vedėjo bei visuomenininko darbą Waterburyje, ir 60 metų Amerikoje. Su pasididžiumu reikia pabrėžti, kad komp. A. J. Aleksis vadovaujant, waterburiečiai plačiai ir garbingai kėlė ir garsino Lietuvos ir lietuvių vardą savo kilniais darbais bažnyčioje ir tautos tarpyboje.

Sukakčiai atžymėti įvyko nuotaikingas komp. Aleksisui pagerbti "Open House" pobūvis šv. Juozapo parapijos auditorijoje, gegužės 5 d. Tikrai nusipelnęs sukaktuvininkas buvo nuširdžiai pasveikintas ir apdovanotas savo artimųjų bendradarbių, draugų ir gerbėjų iš arti ir toli. Dalyvavo miesto meras Victor Mambreno su ponia, daug dvasiškų, vietinių ir iš kitų miestų organizacijų veikėjai. Pažymėtina pasveikinimai ypač nuo Prof. J. Žilevičiaus, L. Šimučio ir ponios, L. Vyčių centro valdybos, American Guild of Organists, L. Vyčių

Illinois-Indianos apskr. choro, dailininko kun. P. Brazausko, S. Juro, L. Vyčių Naujosios Anglijos apygardos valdybos, A. L. Vargonininkų-Muzikų Sąjungos, filmininko-kultūrininko kun. A. Kezio ir kitų.

Dalyviai tikrai gėrėjosi kun. Kezio puikiai pagamintu filmu apie komp. Aleksio šakotą veiklą. Apgailestavo, kad per trumpas. Filmo rodymo darbus rūpestingai atliko Antanas Saulaitis ir Kazimieras Paliulis. Didžioji staigmena, tai buvo prelatas Ladas Tulaba, P. A., kuris atvyko iš Romos dalyvauti dėdės pagerbimo pobūvyje. Garbingas svečias atnašavo šv. Mišias, pasakė pamokslą ir minėjimo pagrindinę kalbą. Gražią pasveikinimo kalbą pasakė Ateitininkų pirmininkas V. Vaitkus.

Nepriklaus-Lietuvos Gedimino kavalielių-solenizantų komp. A. Aleksis L. Bendruomenės Waterburio apylinkė apdovanojo Karaliaus Mindaugo medaliu, kurį įteikė pirm. A. Malauskas ir vicepirm. K. Urbšaitis.

Koresp.

KNYGOS

Šiomis dienomis iš spaudos išėjo naujas Anatolijaus Kairio draminis veikalas KARŪNOS. Šis veikalas yra istorinė poema iš Mindaugo viešpatavimo laikų, parašytas eiliuota kalba ir apima virš 30 metų laikotarpį nuo 1237 iki 1268, tai yra dar 5 metus po Mindaugo mirties. Veikalas susideda iš trijų savaimingų dalių, turi prologą ir epilogą, jame svarbiausias veikėjas yra Lietuva ir jos anuo metinės aspiracijos galingame pagonių pasaulyje.

Pirmoji dalis vadinasi KARŪNOS PAVASARIS, 3 veiksmų 9 paveikslų legenda, apima 5 metų laikotarpį nuo 1237 iki 1241 – ir vaizduoja Mindaugo pirmąsias kovas į karūnos užsitikinimą.

Antroji dalis pavadinta KARŪNOS ŽIEDAI, 3 veiksmų 9 paveikslų drama, ir vyksta 10 metų – nuo 1242 – 1252. Ši dalis vaizduoja Mindaugo krikštą, karūnaciją ir jau suvienytos valstybės problemas, rūpesčius, pirmąsias krikščioniškas dienas.

Trečioji dalis – KARŪNOS VAISIAI, 3 veiksmų 9 paveikslų tragedija, liečia 8 metų tarpą – nuo 1260 iki 1268 – ir sprendžia Mindaugo mirties, o

kartu ir Lietuvos tragediją. Šioje dalyje iškyla Mindaugo sūnaus Vaišvilko asmenybė, jo kovos ir kerštas už tėvo nužudymą, Tautvilo ir Treniotes mirtys, Daumanto pabėgimas ir naujo Lietuvos valdovo – Traidenio – išklimas, davusio pradžią galingai Gedimino dinastijai.

Viso trilogijoje yra 9 veiksmų 27 paveikslai, prologas ir epilogas, 320 puslapių, kietais viršeliais su applanuku, meniškai dail. D. Rėklytės-Alekšienės iliustruota, gražiai išleista. Išleido knygų leidykla Dialogas, spaudos darbus atliko V. Vijeikio spaustuvė, kaina \$ 6.50, knyga tinka vaidinti, skaityti ir deklamuoti. Užsakyti galima šiuo adresu:

Dialogas, 8457 So. Pulaski Rd, Chicago, Ill. 60652.

Platesnė šio stambaus veikalo recenzija bus duota vėliau.

Kongr. Derwinskiui, žinomam kovotojui prieš komunizmą, lietuviai Chicagoje surengė jam pagerbimą. Ta proga buvo įteiktas adresas. Iš kairės: Kriauciūnaitė, T. Blinstrubas, kongr. Derwinsky ir Izokaitienė. Nuotrauka A. Gulbinskio

LAISVOSIOS LIETUVOS parengime atlikę programą. Iš kairės – programos vedėja N. Grigaliūnaitė, solistas A. Kvečas, solistė I. Petrauskienė ir muz. N. Kulys. Nuotrauka A. Šeštoko

SPAUDOJE IR GYVENIME

Amerikos Lietuvių Kongresui Artėjant

PASIKALBĖJIMAS SU AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PIRMININKU

Šios vasaros pabaigoje, rugsėjo 28 - 29 d., Chicagoje įvyks Amerikos Lietuvių Kongresas. Jį organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba. Ta proga įdomu daugiau sužinoti apie ALT darbą ir todėl jos pirmininkui, dr. Kaziui Bobeliui buvo pateikta eilė klausimų:

- Po paskutinio ALT suvažiavimo yra kiek pasikeitęs valdybos ir tarybos sastatas. Kaip dabar vyksta darbai?

- Didelių pasikeitimų neįvyko. Įsijungė į centro valdybą ir direktoriatą daugiau jaunosios kartos atstovų. Darbo pasidalinimas daugiau detaliuotas, paskirstytas ir vyksta nuširdžioje draugiškoje atmosferoje, kalbėjo dr. K. Bobelis.

- Kokie dabar svarbiausi Altos rūpesčiai?

- Šiuo metu aktualus mūsų rūpestis tai nuolatinis Simo Kudirkos klausimo kėlimas Senate. Atstovų Rūmuose, Valstybės Departamente, Baltuosiuose Rūmuose, amerikiečių spaudoje, pastangos suorganizuoti visas jėgas jo paties ir jo motinos išlaisvinimui iš Sovietų vergijos. Lygiai taip pat Alta daug dirba Brazilskų reikalu. Altos užvestoji akcija kreipėtis laiškais ir telegramomis, kad būtų išgauta jiems amnestija, buvo vienas iš labai reikšmingų darbų, kad buvo pasiektas jų paleidimas iš kalėjimo, pritaikant amnestijos įstatymą. Mano paskutiniame vizite Turkijos ambasadoje Washingtone man buvo pabrėžta, kad Turkija kreipia dėmesį į viešąją opiniją, ir daug prisidėjo tie apie 1,000 lietuvių, kurių laišškai ir telegramos turėjo reikšmės, kad Brazilskai nebuvo grąžinti o paleisti į laisvę.

Grįžtant dar prie Kudirkos reikalo, pažymėtina, kad Alta jau ilgas laikas yra artimame kontakte su kongresmanu Hanrahan, kuris šio srityje uoliai darbuojasi. Jam teikiamos informacijos ir palaikomas artimas ir glaudus ryšys. Alta Kudirkos ir jo motinos laisvinimo pastangos vedė kurį laiką slapta, nes buvo įsitikinusi, kad propaganda nelaiku gali pakenkti galutinio tikslo siekimui.

Amerikos Lietuvių Taryba taip pat nuolat neužmirštame Saugumo konferencijos ir tuo reikalu daromi nuolatiniai pareiškimai Baltuosiuose Rūmuose, Valstybės Departamente, Senato nariams bei kongresmanams. Šalia to yra šimtai kitų reikalų Altos rūpesčiuose: lietuvių reikalų kėlimas spaudoje ir kitomis priemonėmis, Vasario 16 minėjimų organizavimas Senate, Atstovų Rūmuose, lietuvių kolonijose, naujų skyrių steigimas, vidinis organizacinis stiprinimas.

Nuo sausio 1 d. Altos informacinėje talkoje stipriai reikišiasi kun. J. Prunskis, leidamas biuletenius, asmeniškai kontaktuojamas amerikiečių redaktorius, rašydamas straipsnius ir kitų tautų spaudą. Jo iniciatyva įsteigtas Lietuvių paskaitininkų biuras galės prisidėti prie lietuviškų reikalų kėlimo Amerikos sluoksniuose. Alto valdyba įsitikinusi, kad kai šis kalbėtojų klubas pasieks platesnius sluoksnius ir bus pripažintas kaip autoritetas, jo reikšmė bus ypatingos vertės.

- Kuriais tikslais šaukiamas Amerikos Lietuvių Kongresas ir kaip vyksta jo organizavimas?

- Amerikos Lietuvių Kongresas

yra Altos tradicinis renginys, šaukiamas kas penkeri metai. Jo tikslas - parodyti Amerikos visuomenę didelę lietuvių vienybę, susiklausymą, toleranciją, masiniame minėjime demonstruojant Lietuvai daromą skriaudą ir atkreipiant dėmesį į Lietuvoje nelegaliai besitęsiančią okupaciją, lietuvių teisių slopinimą. Tai pat siekiama atkreipti JAV politikų ir visuomenės dėmesį į pavojus, kurie gresia JAV-bėms per daug pasitikint Sovietų Sąjungos pažadais. Aišku, taip pat, kad toksai Kongresas tai drauge ir Altos organizacijos pajėgumo bei lietuvių visuomenės jai rodomo pripažinimo demonstracija.

Kongreso paruošimo ratas jau stipriai užsuktas. Patalpų reikalas sutvarkytas, baigiamas sudaryti amerikiečių ir lietuvių garbės komitetas, sudarytos kongreso rengimo komisijos. T. Blinstrubas, dr. K. Sidlauskas, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis jau giliai įsitraukę į paskutinius kongreso programos parengimo darbus. Spaudos komisija, vadovaujama kun. dr. J. Prunskio, organizuoja informaciją, planuoja prieškongresinį ir po kongreso leidinį. Kun. A. Stašys, kun. A. Trakis ir kun. J. Prunskis planuoja kongreso pamaldas. Kur A. Stašys ir p. O. Gradinskienė tvarko banketo reikalus, Jiems artimai talkininkauja A. Pakalniškis, E. Vilimaitis, E. Smilgys, T. Kuzienė su V. Šimkumi vadovauja sveikinimų ir reklamų teikimo komisijai. R. Staniūnas rūpinasi jaunimo dalyvavimu kongrese. Visi Altos skyriai ir apskritai organizacijos yra informuojamos apie kongreso parengiamuosius darbus.

- Šiemet numatoma Lietuvos laisvinimo veiksnių konferencija. Kokios jos perspektyvos?

- Šis reikalas aptartas preliminariniame suvažiavime New York. Alta ruošia jai paskirta tema medžiagą. Padėti kiek komplikuoja susiskaldymai L. Bendruomenėje. Apskritai mums, lietuviams, reikia visiems turėti vienas kitam daugiau meilės, pasitikėjimo ir tik ant tų pagrindų galėsime išvystyti stipresnį veikimą, visi turėdami prieš akis bendrus Lietuvos laisvinimo reikalus. Alta vertina Lietuviai Bendruomenės kultūrinę veiklą. Alta finansiškai ir moraliai remia Vliką. Gal tik lauk tina daugiau aiškios, tvirtos vadovaujančios linijos.

- Jūs, būdamas didelės Šv. Juozapo ligoninės chirurgijos skyriaus šefas kur yra 44 chirurgai ir tose pareigose būdamas trečius metus, būdamas pasižymėjęs medikas, kaip dar randate laiko vadovauti Altai, kur yra tiek gausu darbo?

- Būdamas chirurgas turiu labai didelius ir plačius įsipareigojimus savo pacientams ir savo pašaukimui, kurių, aišku, jokių būdu nenorėčiau užleisti. Bet lygiai Lietuvos meilė ir lietuvių tautinės egzistencijos klausimas man yra svarbus ir reikšmingi, todėl stengiuosi kaip galima geriau profesinę ir organizacinę veiklą suderinti. Lietuvos meilė man įskiepijo mano tėvai ir ją bandau įskiepyti savo vaikams, - baigė savo pareiškimą Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Bobelis.

PORTUGALIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Rašant šias eilutes radijo pranešė kaip ir buvo laukta, kad sukilėlių grupės vad. gen. A. de Spinoła buvo išrinktas naujos respublikos prezidentu ir labai iškilmingai į tas pareigas įvestas. Naujas prezidentas tuoj pasiskelbė ir savo vyriausybės sudėtį. Ji sudaryta iš kairiųjų socialistų ir komunistų. Ministeriu pirmininku paskirtas kairysis liberalas A. da Palmas Carlos. Pirmą kartą Portugalijos istorijoje, į vyriausybę buvo paskirti net du komunistai. Tik ką grįžęs iš tremties kom. partijos sekretorius - vadas A. Cunha buvo paskirtas ministeriu be portfelio. Vadinasi, neturėdamas specialių pareigų, bet valdžios išd. apmokamas, turės laisvas

rankas komunistų organizacijai stiprinti, propagandai varyti ir ruošti planams krašto valdžią užgrobti. Galime būti tikri, kad jis tremtyje per 12 metų pagilinęs komunistinius "mokslus", šią progą tam tikslui sid ti puikiai išnaudos.

Taip pat žymus komunistų vadas A. Pacheco Goncalves buvo paskirtas darbo ministeriu. Tas postas irgi labai svarbus, kur be abejo komunistų propaganda ras plačią ir palankią dirvą, stengsis darbininkų mases patraukti į savo pusę ir paimti darbininkų unijas ir savo rankas, kad galėtų ir nekomunistinei vyriausybei, kaip dabar yra Anglijoje, visuotinais streikais diktuoti savo valią, ją šokdinti ir net pakeisti. Teisingumo ministeriu buvo paskirtas buvęs kalnyns socialistas F. Solgada Zenha, o tos pačios partijos narys Raul Rego, paskirtas informacijos ministeriu. Užsienio reikalų ministerio postą gavo jau minėtas iš tremties grįžęs, žymus socialistas Mario Soares.

Kaleidoskopas

(Atkelta iš 7 psl.)

toks mūsų nusipelnusių veikėjų pirštu baksnojamas pasiekia jau pažias tolimiausias suniekšėjimo ribas. Yra sakoma, kad jei dažnai vis drabstysit ką nors purvu, tai vis šis tas ilgainiui pilips.

Akiračių redaktorius, išskeldamas Altos vadų vaikų nuliutuvėjimą, nemini, tur būt, dėl to, kad vaikai dar visai maži, dar vieno buvusio Altos pirmininko - E. Bartkaus vaikų. Negi puls žmones, kad jų vaikučiai darželyje nemokėjo nupaišyti Gedimino pilies ar Geležinio Vilko.

Apie Šimučio ar Rudžio vaikus mažai žinau. Girdėjau tik, kad jaunas Šimutis (ne toks jau ir jaunas) parašė muziką kantatai apie Lietuvos partizanų ir lietuviškai visai gerai kalba. Girdėjau, kad Rudžių vaikai laiko save lietuviškai ir sukūrė lietuviškas šeimas, nors jau jų tėvai gimę Amerikoje.

Bet kas liečia Bobelių vaikus, tai Akiračių piktdžiugis tikrai nusirašė nuo koto. Tie vaikai nepraleido nė vienos skautų stovyklos, Rūta prieš savaitę gavo Aukštesniosios Lituanistinės mokyklos baigimo atestatą. Ji skaitė, kaip ir Dirva pažymi Vasario 16 d. minėjime Nepriklausomybės paskelbimo aktą "gražia lietuvių kalbos tarsena". Jonukas B. dalyvauja neolituojų veikloje ir lietuvių sporto klubo.

Bet, kas daugiausia pabrėžtina, Bobeliai savo vaikus lietuviškai augino gyvendami Elgine, toli nuo Čikagos. Nežinau, kiek mylių ponia D. Bobelienė suvažinėja per mėnesį, gabendama savo atžalyną į įvairias Čikagos mokyklas ir parengimus?

Šitokia Akiračių negarbinga kampanija gali privesti tik prie dar didesnio lietuvių visuomenės nusisukimo nuo jų laikraščio ir jo remiamų veikėjų. Tikriausiai atsiras ir tokių, kurie pradės nagrinėti ir spaudoje skelbti ir akiratininkų vaikų, žmonių ir bobučių teigiamas ir neigiamas savybes. Šlykštu ir pagalvoti.

Izidorius PIPIRAS

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place Chicago 32, Illinois

Phone: VI 7-1250

SKANIAUSIA DUONA IR KEPINIAI

Antanas ir nuolė MACKEVIČIAI
savininkai

A-I Meats

Prime & Choice Meats

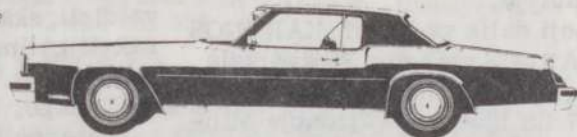
Skaniausios lietuviškos šviežios ir rūkytos dešros,
Delikatesų skyrius

Antanas PLIENIS

2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629

Tel. 436 - 6888

Tornado Custom Coupe

Jei norite įsigyti naują 1974 Oldsmobile ar bet kurios kitos rūšies gerą varotą automobilį, kreipkitės pas

Edmundą VENGIANSKĄ

Hollingshead Oldsmobile 5370 So. Western Avenue Chicago, Ill 60609
Phone 476-7000

kuris, turėdamas ilgametį patirtimą automobilių prekyboje, patarnaus Jums visuose auto mašinos pirkimo, apdraudos ir finansavimo reikaluose.

Darbo valandos nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Paminėjus šį skelbimą - tikėkitės specialios nuolaidos kainoje.

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. r. iki 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 8 val. r. iki 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63-rd. Str. Chicago Ill.

Tel. 776-5888

70 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2 %
a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2 %

see us for HOME financing AT OUR LOW RATES

Residential and Commercial Sales

ISLAND REAL ESTATE

VERONICA "Ronnie" JAKUSOVAS

Registered Real Estates Broker

4506 Gulf Boulevard

St. Petersburg Beach, Fla. 33706

(813) 362-1441

Sea Lore Motel

10089 Gulf Blvd., Treasure Island, Florida, 33706, Prie 75 kelio.

TEL. (813) 360-7257

Nauji apartamentai, atskiri kambariai su visais virtuvės įrengimais, pavieniams asmenims ir su šeimomis. Šluma ir oro vėsinimai. Kilimai, T V, gražus paplūdimys, laiveliai, gera žuvalvimi vieta, gražus vaizdas į Meksikos įlanką.

Stella ir Antanas MINEIKIAI

SAVININKAI:

LIETUVISKA APDRAUDŲ AGENTORA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas pataravimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užteikite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Telef.: WA1brook 5-5671

STANKUS CONSTRUCTION Co.

Atlieka planavimo ir statybos darbus, gydytojų ofisų, gyvenamųjų ir prekybos pastatų.

7103 South Artesian Avenue, Telefonai 349-0600 ir WA 5-5151
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Artimiesiems, giminėms, draugams ir pažįstamiems geriausia dovana galvos odos priežiūrai JIB vaistai, patentuoti Šveicarijoje. JIB vaistai siunčiami iš visus laisvus kraštus. Skyriai: 2408 Daugall Ave., Windsor, Ont. Canada. Europoj: Stug. 50, Duisburgerstr. 9-10 W. Germany. Užsakymus su \$6 piniginiu orderiu siųsti: JIB Laboratory, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650

MUMS RAŠO

Laiškas LAISVOSIOS LIETUVOS Redakcijai PASTABOS DĖL LAIŠKO

Didžiai Gerbiamas Redaktorium!

Dr. Z. Danilevičiaus laiškas š. m. balandžio 8 d. LAISVOJOJE LIETUVOJE, mano manymu, neparyškino mokslinės žurnalistikos orumo, vargu ar atsakė į mano straipsnyje apie vėžio ligą keltą klausimą dėl Sovietų propagandai talkinimo JOURNAL OF AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION tačiau paskleidė gerokai paniekos tiems, kurie pastebėjo šio žurnalo keistą elgseną. Ypač žemiau cituojamas Danilevičiaus pareiškimas verčia mane, nors ir labai nenoromis, padaryti keletą pastabų dėl jo laiško.

"Vienas nemokslinis ir politinis kraštutinis laikraštukas anglų kalba užsipuolė mumis, neva tai, kam mes tą vaistą giriam. O mes, gi, tik pajaukai tą žinutę padavėm! Bražėnas nusitvėrė tą nesupratinčių "protestą" - ir puolė mane" - rašo Danilevičius. Kaip matote šis pareiškimas ir mane ir mano naudotą šaltinį pristato labai nekokioje šviesoje, nors, kaip ne vienas LAISVOSIOS LIETUVOS skaitytojas gali patvirtinti, man nėra įprasta "nusišvėsti" "neišmanėlių", ar net ir išmanėlių nuomonės nepasveriant visuomeninės aplinkos ir prieinamų faktų akivaizdoje. Danilevičiaus kaipo faktai patiekiami pareiškimai sukelia dar daugiau klausimų ir abejonių.

Pirmiausia, mano nurodytas šaltinis AMERICAN OPINION nėra "laikraštukas", bet 96 puslapių, spalvotais viršelais, knygos formato žurnalas, apie kurį gen. LeMay, kandidatuoja mas su George Wallace vicepreziden-

to pareigoms, rado galimu pasakyti, jog tai yra geriausias politinis leidinys, kalais žurnalas visoje Amerikoje. Terka prieiti nuomonės, jog Z. D. nėra matęs nei vieno šio žurnalo numerio ir tik neatsargiai, ir kai kurių nuomone gal neatsargiai, patikėjo kurio nors "liberalinio" kolegų apibudinimui.

Nes vien atskleidęs redaktorių ir redakcijos patarėjų sąrašą, būtų užtikęs tokias pavardes, kaip keliolikos žemės ūkio žurnalų leidėjų ir plačiai skaitomo kolumnisto, dabar gi Amerikos Partijos pirmininko, Thomas J. Anderson, tarptautiniai žinomo politinio analisto Hilaire Du Berrier, spaudos darbe pražilusio žymaus negrų žurnalisto, rašytojo ir redaktoriaus George S. Schuyler; Harwarde teisės mokslus baigusio ir Japonijos okupacijos bei Korėjos karo metu gen Douglas MacArthur'o padėjėju buv. olk. Laurence E. Bunker; Notre Dame teisės mokyklos buvusio Dekano ir įtakingo prieškomunistinio Thie Manion Forum kūrėjo Clarence Manion; gilaus istoriko ir socializmo žinovo Robert Welch; Massachusetts lietuviams iš arčiau žinomo WORCESTER TELEGRAM AND GAZETTE, Inc. tarybos pirmininko, kelių bankų direktoriaus ir pramonininko Robert W. Stoddard, neskaitant eilės kitų įvairios Amerikos gyvenimo srityse žymių žmonių. Tame pat mano minėtame numeryje tilpo išsamūs straipsniai apie normavimą ir tironiją, apie federalinės valdžios kišimąsi į visas privačius gyvenimo sritis, gydytojams tiesioginiai įdomus straipsnis apie eutanaziją, apie savižudišką biznįvimą

su komunistiniais kraštais bei plati naujų knygų apžvalga. Tad vargu tai galima teisėtai pavadinti "laikraštu". Gi dėl dergimo "kraštutinis" tegaliu pasakyti tą patį, ką esu pasakęs Watertown, Conn. bibliotekos vedėjai, kai ji bandė atsisakyti užprenumeruoti švelniai konservatyvų, William Buckley redaguojamą, NATIONAL REVIEW žurnalą, teigdamą jį esant "kraštutinėje dešinėje": "Gerbiame! Pareina nuo to, iš kur jūs žiūrite. Jei jūs stovite kraštutinėje kairėje, net ir pats vidurys jums atrodys kraštutinėje dešinėje..." Z. D. pareiškimas - "...tik pajaukai tą žinutę padavėm", reikėtų, jog jo redaguojama medicinos žurnale yra ir juokų skyrius. Čia jau jų reikalas. Tačiau, mano žiniomis netiesa, kad "Kiekvienas gydytojas Amerikoje... gauna tą žurnalą". Pats pirmas pažįstamas amerikietis gydytojas, kuriam pasakambinau pasitikrinti, paneigė šį Z. D. tvirtinimą; jis negauna ir žina visą eilę kitų, kurie JAMA žurnalo negauna, kadangi nemaža gydytojų esą išstojo iš "liberalų" perimtos AMA ir susiorganizavo į konservatyvią AAPS. Vien Floridoje tokių esą apie 400.

Nors apgailestauju, kad į šį reikalą buvo įsiterpusi "šmeižimų kompanija anoniminiais laiškais", negaliu sutikti su Z. D., jog LAISVOJOJE LIETUVOJE rašinį "Vyt. S." pasirašęs irgi priklauso prie anonimų, kadangi kiekvienas lietuvišką visuomeninę veiklą ir spaudą, ypač LAISVĄJĄ LIETUVĄ, arčiau sekas turėtų žinoti, jog "Vyt. S." nėra daug didesnis "anonimas" negu "J. F. K." ar "L. B. J." amerikiečiuose, išskyrus visuomeninę poziciją ir svarbą, žinoma.

Norėčiau Z. D. ir skaitytojams stipriai pabrėžti vieną, neturiu nei laiko nei matau reikalo ar naudos spaudoje ginčyti ar diskutuoti su prokomunistais, su Sovietų ar kitais jų dūdon pučiančiais agentais mūsų tarpe. Tad šios rūšies nuomonių pasikeitimusna išleidiu tik su tokiais lietuvišiais, kuriuos manau esant patriotais antikomunistais, tačiau suklusiančiais dėl vienašališkos "liberalų" galvosenos įtaigojimo. Šiame klausime Z. D., manau, pakliuvo į keblią padėtį pagal vokiečių posakį: "Mitge gagen, mitge fangen, mitge hangen." (Drauge ejo, drauge pagauti, drauge ir pakarti). Be konservatyvios, dešinėsios ar, kaip kai kurie ir mūsiškių, deša, vadina "kraštutinės" spaudos ar organizacijų atavrosos sunku nemuslyti nuo prieškomunistinio kelio net ir tikriems antikomunistams. Lenkiu galvą prieš Dr. Z. Danilevičių už tai, kad yra stipriai kalbėjęs prieš bendradarbiautojus ir, kad drįsta padaryti nemandingą dalyką - savo laiške atvirai ir drąsiai pasisakyti esant antikomunistu. Todėl ypač nesinorėjo diskutuoti su tokiu tautiečiu. Tačiau laikantis lietuviško principo - "švogeris, ne švogeris - lipk iš grūšios...", negalima negirdom praleisti LAISVOSIOS LIETUVOS skaitytojus suklaidinti galinčių teigimų.

Sutinku su Z. D. siūlymu dirbti "bendromis jėgomis", tačiau abejoju ar mes daug atsieksime, jeigu tuo pat metu

Gegužės 18 d. įvyko LAISVOSIOS LIETUVOS pavasario spaudos parengimas, kuris praėjo sėkmingai. Čia matome dalį p. Skvarcienės svečių, kurių buvo virš 20. Nuotrauka A. Šeštoko

"liberalų" įtakoje niekinsime mūsų sąjungininkus antikomunistus amerikiečius ir jų spaudą, dažniausiai, atrod, nei su jais, nei su ja nesusipažinę. Mančiau Z. D. gali atitaisyti savo išsišokimą ir praplėsti savo bei savo pacientų akiratį užsiprenumeruodamas AMERICAN OPINION žurnalą sau ir savo kabinetui, kaip tai jau daro daugelis Amerikos gydytojų jų tarpe ir lietuvių, tuo pačiu mažiau paremiant "liberalų" spaudą.

Su pagarba

Vilius BRAŽĖNAS

GARBĖS TEISMO KLAUSIMU

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimų pravedimas Cicero ir Marquette Parko apylinkėse sukėlė daug triukšmo. Rinkimų komisijos nesilaikė rinkimams praves ti taisyklių ir net įstatų. Taip pat yra asmenų liudijanti, kad rinkimų balsavimo lapai buvo siunčiami net ne lietuviams ir, kad buvo siunčiami balsai paštu užrašant faktiškai siuntėjų pavardes. Taip pat buvo ir įvairių kitokių nesklaidumų.

Abejones rinkimų teisingumu dar labiau padidino, kai Marquette Parko apylinkės rinkiminės komisijos pirmininkas Stasys Džiugas, nebudamas rinkimų taisyklių, atsisakė po rinkimų perduoti dokumentus apylinkės

valdybai. Suprantama, kad Džiugas ir jo vadovaujama rinkiminė komisija papuolė į nemalonią padėtį. Vargšą Džiugą gelbėti atskubėjo Krašto Valdybos pirmininkas J. Gaila ir apy. pirm. R. Kronas. Jie stengėsi Džiugo veiksmus užtušuoti.

Cicero ir Marquette Parko apylinkių Tarybos rinkimų reikalas atsidūrė JAV LB Garbės Teisme.

Garbės Teismo narių tarpe yra Vidurio Vakarų apygardos rinkimų komisijos pirmininkas Ignas Kazlauskas. Apygardos komisija yra taip pat atsakinga už tinkamą Tarybos rinkimų pravedimą apygardoje. Tuo pačiu pats Garbės Teismo narys yra dalyvavęs rinkimų pravedime ir neprižiūrėjęs, kad jie būtų tvarkingai pravedti. Todėl I. Kazlauskas neturėtų dalyvauti Cicero ir Marquette Parko apylinkės rinkimų bylų nagrinėjime ir sprendime. Ar jis tai padarys, tai priklauso nuo pačio I. Kazlausko ir tuo pačiu pasirodys kiek I. Kazlauskui reiškia žodis Garbės.

B. Rūdynas

PRISHIMA KALTĘ

"The Times" dienraštis gavo iš kairiųjų ekstremistų grupės laišką, kuriame jie prisilina kaltę už pasikėsinimą pagrobtį princę Anne ir jos vyrą. Laiške rašoma:

"Marksistų-Leninistų Revoliucinio Judėjimo, o ypač mūsų grupės vardu, aš noriu prisilinti kaltę už neseniai įvykusį pasikėsinimą prieš M. Phillips šeimą. Nors pasikėsinimas tik dalinai pasiekė, bet jis padarė neveikliais du paršus ir dar keletą kitų."

Policija tiria laiško tikrumą, rašyreną ir ieško pirėtų nuospaudų.

Filomena sako...

KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NEŽIŪRI Į ŠVIESESNĮ IR TINKAMESNĮ GYVENIMĄ.

Socialinis apdraudimas yra per mažas pragyvenimui. Augšti nuošimčiai mokami Chicago Taupymo bendrovės pridėjus prie Social Security, suteiks jums ramias dienas jūsų senatvėje, 5.25% ant paprastų knygų, ir iki 7.5% ant certifikatų.

ŠIAIS METAIS TAUPYMO BENDROVĖ ŠVENČIA AUKSINĮ JUBILIEJŲ IR TURI LAIMĖJIMŲ - KELIONĘ Į HAWAII, DISNEYLAND, LAS VEGAS IR DAUG KITŲ LAIMĖJIMŲ. ATSLANKYKITE.

CHICAGO ★★★
savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

"RAMUNĖ" DELIKATESŲ KRAUTUVĖ IR RESTORANAS

Čia yra: lietuviškų knygų, gaidų, plokštelių ir kitų lietuviškų kūrinių, kurių kitur vargiai gausite. Prašome įsitikinti. Savininkai: Ona Konkulevičienė ir Bronius Zabukas
2547 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 925-4254

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5 1/4
Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6 1/2 - 7 1/2
TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SKYRIAI Clevelande, Ohio

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior - (Near Rapid)
Telephone 681-8100

BRUNO KEPYKLA

3339 So Litanica Ave.

Chicago, Ill. 60608

Tel. CL 4-6376

Sav. Bruno MACIANSKIS

Čia rasite skaniausią pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaiši išdaigintų kviečių ir įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną,
Visad žydi kaip aguona!

CALIFORNIA SUPER SERVICE

GENERAL REPAIR WORK - ROAD SERVICE

K. E. RINGIS
Prop.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO ILLINOIS 60632

APDRAUDŲ AGENTŪRA

NUO 16 IKI 80 METŲ

APDRAUDŽIAM AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTĄ-INVESTAVIMĄ HOME OWNERS POLICY. IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ B-VES. SAŽININGAI PATARNA UJAME VISAIŠ NAMU PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIŠ.

JUOZAS BACEVIČIUS

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629. TEL. PR-8-223.
Valandos kasdien 9-8 val. vak. Šešt. sekm. 9-4 val.

MOVING

AERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67th Place - WA 5-8063

Nuo 1914 metų

5 1/4% Passbook Savings All accounts compounded daily - paid quarterly

7 1/4%

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

4040 ARCHER AVENUE, Chicago, Illinois, 60632

Tel. 254-4470 (Centras)

Midland Savings aptarnauja taupymą ir namų pakeičių reikalus visose mūsų apylinkėse. Dėkojame jums už mūsų parodytą patikimumą. Mes norime būti jums naudingi ir atidūs.

MIDLAND SAVINGS

19 8929 So. HAWLEM AVENUE, Bridgeview, Illinois, 60455

Tel. 598-9400

F r a n k Z O G A S

P r e s i d e n t

LAISVOSIOS LIETUVOS

2618 West 71st Str. Chicago, Illinois 60629
Tel. 476-3371, 839-5531

Kas iz kur

MŪSŲ SKAITYTOJAI, pratęsdami prenumeratą, auکوjo:

Br. Maciaskas, Chicago 17,-
Dr. J. Šalna, Round Lake, Ill. 14,-
V. Kačinskis, Chicago 15,-
J. Tamošiūnas, Detroit 10,-
Sav. -kūr. J. Gaidelis, Chicago 10,-
Vl. Morkūnas, Calif. 10,-
Vyt. Mazoliauskas, Florida 6,-
W. Brazauskas, Chicago 6,-
M. Noreikienė, Chicago 10,-
J. Kernagis, Chicago 5,-
P. Šileikis, Chicago 5,-
Elena Rožėnas, Chicago 4,-
A. Šileika, Detroit 4,-
Vyt. Vilkutaitis, New York 4,-
Mrs. M. Ugenas, St. Petersburg 4,-
A. Rapšys, Calif. 4,-
A. Bertulis, Hot Springs 4,-
Paul. Putrim, Cicero 4,-
Br. Vigelis, Camden, N. J. 4,-
D. Banaitis 4,-
Alf. Anulis, Chicago 4,-
K. Končienė, Chicago 4,-
K. Repšys, Chicago 4,-
A. Dundulis, Chicago 4,-
V. Kulbokas, Cicero 4,-
C. Bukaveckas, Fla. 4,-
Balys Mažeika, Hot Springs 4,-
Z. Mišauskas, Cicero 4,-
K. Jurgutis, Detroit 4,-
M. Biliūnas, Mass. 3,-
K. Butkus, Woodhaven 2,-
P. Kausteklis, Mich. 2,-
A. Sabaliauskas, Los Angeles 2,-
J. Kezys, Hot Springs, Ark. 2,-
A. Krinickas, Maspeth 2,-

Visiems nuoširdžiai dėkojame!

Bruno MACIA NSKAS, negalėdamas LAISVOSIOS LIETUVOS spaudos baliuje dalyvauti, auکوjo 17,- dol.

Uršula GRINCIUS, Cleveland, vardiniu proga užsakė LAISVĄJĄ LIETUVĄ Jonui Kapčiui, gyv. Juno Beach, Fla., ir linki jam geriausios sveikatos ir pasisekimo gyvenime.

A. RAPŠYS, Calif., 81 metų amžiaus, apmokėjo prenumeratą ir paskyrė auką už gerą ir patrauklų laikraštį. Jau suėjo 4 metai nuo jo žmonos mirties ir skundžiasi, kad vienišam labai sunku gyventi. Linkime geros sveikatos ir geresnės nuotikos.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS II-ji sesija įvyks š. m. birželio mėn. 15 - 16 dienomis Sheraton-Oak Brook Motor Hotel, 1401 West 22 -nd Str., Oak Brook, Ill.

Kovok Prieš Komunistų Brevimasį Lietuvių laikraščius
SKAITYK IR PLATINK LAISVĄJĄ LIETUVĄ

Lietuvos Prezidentų ir Karaliaus Mindaugo medaliai yra puiki, Lietuvos istoriją primenantį, dovana kiekvienai progai. Ypač lituanistinės mokyklos baigusiems ar į aukštesnes klases perėjusiems. Galima gauti Lietuvių Fondo valdyboje 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, tel. 925-6897. Kaina: Prezidentų - \$ 10.00, Mindaugo \$ 12.50. Dėžutė \$ 2.50. Pašto išlaidoms padengti pridėdama 0.70 ct.

LAISVOSIOS LIETUVOS spaudos baliuje. Kairėje Prano Eigelio dalis svečių, kurių buvo virš trisdešimt. Dešinėje - Jūros šaulių vadovas Mykolas Maksvytis su svečiais. Nuotraukų junginys A. Šeštoko

Jonas BALČIŪNAS, Willow Springs, Ill., buv. LAISVOSIOS LIETUVOS leidėjas, savo draugams š. m. gegužės 18 d. surengtame rengime išpiko visą stalą. Jis yra Willow Springs Balfo skyriaus pirmininkas. Nuolatinis ne tik L. L., bet ir kitos spaudos rėmėjas.

Jonas GAIDELIS, kūrėjas-savanas, ir šiandieną dar aktyvus šaulys, vienas iš didžiųjų LAISVOSIOS LIETUVOS rėmėjų. Jis remia ne tik, kaip jis sako, savo mylimą LAISVĄJĄ LIETUVĄ, bet ir kitą spaudą bei kitus patriotinius pasireiškimus.

LAISVOSIOS LIETUVOS baliuje buvo gera nuotaika. Šoka J. Lekas ir Erna Pliskaitė.

Nuotrauka A. Šeštoko

Amerikos Lietuvių Tarybai kongresmanas Robert P. Hanrahan pranešė, kad gegužės mėn. 17 d. Simo Kudirkos motina, Marija Šulskienė, lankėsi Amerikos ambasadoje, Maskvoje. Su ja kartu lankėsi rusų disidentas Sergei Kavalev, kuris bando jai padėti.

Amerikos ambasada p. Šulskienei išdavė Amerikos pasą ir pripažino Amerikos piliete. Iš sovietų dar negaunama išvažiavimo vizos.

Kongresmanas Hanrahan žada kreiptis į Sovietų Sąjungos delegaciją, kuri turėtų lankytis Washingtone. Ta delegacija atvažiuoja tartis dėl prekybos ir kongresmanas Hanrahan nori padaryti spaudimą, kad sovietai kuo greičiau duotų p. Šulskienei išvažiavimo vizą.

BRAZINSKAI DĖKOJA AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

Dr. Kazys Bobelis gavo Brazinską iš Ankaros, Turkijos, gegužės 15 d. rašytą laišką, kuriame jie sako: "Nuoširdžiai norime padėkoti Jums ir visai Amerikos Lietuvių Tarybai už paskelbimą atsisakymo, raginančio laisvo pasaulio lietuvius siųsti Turkijos vyriausybei laiškus, telegramas dėl mūsų, kalinamų Lietuvos laisvės kovotojų, išlaisvinimo. Iš patikimų šaltinių patiriame, kad petičijos, telegramos, laiškai tūkstančiais plaukte plaukia Turkijos vyriausybei ir turi labai palankų poveikį mūsų bylai... Kalėjimas graužia mūsų sveikatą. Aš, Pranas Brazinskas, nuo š. m. kovo 28 d. iki bal. 15 d. sunkiai sirgau, teko būti kalėjimo ligoninėje. Visos šios kančios vardan mūsų tautos laisvės ir laimės".

Pasirašė Pranas ir Algirdas Brazinska

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

L. B. Marquette Parko apylinkė birželio mėn. 9 d. rengia tragiškojo birželio minėjimą.

1941 m. birželio mėn. 14-15 dienomis iš Lietuvos buvo ištremta apie 50 tūkstančių vyrų, moterų, vaikų ir senelių. Užkalnuose vagonuose buvo vežami į Sibiro taigas, tūkstančiai mirė pakely - be oro užtroško, kiti Sibiro šaltyje žuvo, retas kuris liko gyvas.

Už Sibiro tremtinius-kankinius birželio 9 d. 10:30 val. šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje įvyks pamaldos.

Organizacijos su vėliavomis 10 val. renkasi parapijos salėje. Einant į pamaldas bus keliamos vėliavos. Kviečiame plačiąją visuomenę dalyvauti.

L. B. Marquette Parko Apylinkės Valdyba

Svečias iš Paterson, N.J.

Antanas RŪGYS dalyvavo Lietuvių Fondo suvažiavime Čikagoje gegužės 4 dieną. Jis yra daug nusipelnęs Lietuvių Fondo veikloje, mirusio Jono Krukonio palikimas tiksliai Antano Rūgio pastangomis tapo realybe.

Antanas Rūgis, turėdamas gerą pažintį ir didelį autoritetą Jono Krukonio asmenyje, įtikinančiai paveikė, išaiškindamas Lietuvių Fondo reikšmę, bei nustatytus planus didėjančiam Fondo kapitalui. J. Krukonis pradžioje buvo labai abejingas, nes jo manymu jį ir taip turėjo gerų tikslų paskirstyti turtą svetimtaučių labdarėms bei kitoms institucijoms.

Tačiau, sunkiai susižėdus J. Krukonui, lankymo metu A. Rūgiui pasisekė įkalbėti sudaryti naminių testamentą, taip buvo ir padaryta. Vėliau pats Krukonis pradėjo daugiau siejotis Lietuvos tragedija, bei kapitalo reikalingumą kultūriniam reikalavimui. Visą turimą turtą paskyrė Lietuvių Fondui bei kitoms lietuvių institucijoms.

Tenka priminti Antaną Rūgį pirmas žmogus, kuris tiek daug energijos, bei idėjos skyrė Lietuvių Fondo gerovei. Todėl Lietuvių Fondo suvažiavime Antano Rūgio pastangos buvo aukštai įvertintos ir pagerbtos. Dr. Antanas Razma Antaną Rūgį apdovanojo Lietuvių Fondo medaliu.

Antanas Rūgis Čikagoje buvo apstojęs pas A. ir F. Valaičius, Apilankė gimines, ir pažįstamus. Gaila, kad laiko trūko. Antanas taip, kaip ir anksčiau linskas, geroj nuotaikoje, pilnas humoro, su sveikata nesiskundžia. Labai gerai atrodo, tiesus kai žvakė, kaip pridera kariškiui.

Šiuos žodžius rašantis linki Antanui daug gražių metelių darbuotis kultūros bei tautos gerovei.

Adomas Didžbalis

Jaunutis Puodžiūnas ir Violeta Karosaitė. J. Puodžiūno studijos mokinių pasirodymas įvyks š. m. birželio 1 d. 7:30 val. vak. Jaunimo Centre.

Šiame koncerte, be mokinių, dalyvaus ir pats Jaunutis Puodžiūnas ir Violeta Karosaitė.

JAV LB VIDURIO VAKARŲ APY GARDOS Apylinkių atstovų suvažiavime, įvykusiame š. m. balandžio 21 d. Vyčių salėje, Chicagoje, buvo išrinkta Apygardos valdyba ir kontrolės komisija. Valdyba pareigomis pasiskirstė: pirmininkas - A. Juškevičius, vicepirmininkai - J. Bagdžius, Dr. Z. Danilevičius, V. Pocius, S. Pranskevičius, Dr. V. Šimaitis, J. Švedas, sekretorius - A. Orentas, išdininkas - A. Repšys.

Kontrolės komisija pasiskirstė sekančiai:

Pirmininkė - A. Repšienė, nariai - J. Norkus ir K. Povilaitis.

Keista Amerikiečių...

(Atkelta iš 5 psl.)

ir kitiems smulkiems amatininkams metrinų matavimo įrankių išsigijimas. Jie reikalavo, kad būtų prijungtas įstatymo papildymas, kad federalinis išdas turėtų amatininkus aprūpinti paskolomis bei pašalpomis tokiems įrankiams įsigyti. Be to, įstatymo projekto priešrinkai bei trukdytojai dar reikalavo, kad pereinama sis matavimo sistemos pakeitimo la: kotarpis būtų prailgintas iki 15 metrų. Po ilgų ir karštų ginčų ribotos orientacijos šalininkai nugalėjo. Šis epochinės reikšmės įstatymas 240 balsų prieš 153 dauguma Atstovų Rūmų buvo palaidotas.

Baigiant tenka pažvelgti į metrinės sistemos pranašumą prieš anglo-saksų matų sistemą.

Metrinės sistemos pagrindas yra metras. Tai moksliskai apskaičiuotas, pastovus matas, kuris yra lygus 10,000,000 daliai meridiano lanko nuo žemės rutulio ašigalio iki šio rutulio pusiaujo, arba ekvatoriaus. Metro originalas laikomas viename Paryžiaus muziejuje. Prie šio ilgio mato -metro yra prilyginti ir kiti matai -svorio, tūrio ir ploto. Pavyzdžiui -gramas = 1 kub. centimetrai vandens, litras -lygus 1 kub. decimetrai vandens ir kt.

Kokią gi geografišką ar fizinę pagrindą turi yardas? Jo pagrindas nors istoriškas, bet visiškai nemokslinis. Yardą savo dekretu nustatė Anglijos karalius Henry I. Pagal tą dekretą, yardas turėjo būti atstumas tarp karaliaus nosies galo ir jo rankos galo. Vėlesni karaliai sekė šį pa-

DU ŽVILGSNIAI Į PREKYBĄ

Gegužės 21 d. Jungtinių Amerikos Valstijų Eksporto-Importo bankas patvirtino 180 milijonų dolerių paskolą Sovietų Sąjungai, kad ji galėtų pikt dideliu trašų fabrikui įrengimus. Ši biznį suorganizavo Occidental Petroleum korporacija, kurios pirmininkas yra ilgai Maskvoje gyvenęs Armand Hammer. Ši 180 mil. paskola yra tik pradžia, nes visas trašų kombinato įrengimas kainuos apie du milijardus dolerių. Bus statomi fabrikai prie Kuibyševio ir Togliatti miestų, o iš ten vamzdžių linijos eis iki Odesos uosto.

Reikia pabrėžti, kad Eksporto-Importo bankas už paskolą ima tik 6 nuošimčius palūkanų, kada amerikiečiui, norinčiam nusipirkti namą, jam reikia už paskolą mokėti virš 11 nuošimčių.

Visa eilė Amerikos biznio korporacijų tik laukia progos siųsti į Sovietų Sąjungą savo gaminius. Tuo tik stiprinamas bolševizmo karinis potencialas. Eksporto-Importo bankas paskelbė, kad su Sovietų Sąjunga biznauti ir paskolų Maskvai gauti bando: Kaiser Steel, Union Carbide, Westinghouse Electric ir kt. bendrovės.

Tą pačią gegužės 21 d. Britanijos darbiečių vyriausybė uždraudė savo Rolls Royce bendrovei remontuoti Čilės aviacijos motorus. Sudaryta 1.7 milijono dolerių sutartis turi būti nutraukta. Britanijos ministeris pirmininkas Haroldas Wilsonas pareiškė parlamente, kad vyriausybė nutarė neparduoti Pietų Afrikai septynių Westland helikopterų.

Darbiečių vyriausybė, nors ir pergryvendama ekonominę krizę, atsiskaito prekybos su tokiomis vyriausybėmis, kurios neatitinka darbiečių partijos politinės linijos. Britų atsakymas prekiauti su Čile yra grynai politinis, nes Wilsono partija laiko Čilės karinę vyriausybę fašistine.

Britų opozicijos vadas Edward Heath kritikavo tokį vyriausybės nusistatymą. Britanija sulaužė sutartį su Čile ir dėl to Britanijos darbininkai gali nukentėti. Kitos pramonės valstybės mielai perims britų atmes tus susitarimus Čilėje ir Pietų Afrikoje, kalbėjo opozicijos vadas E. Heath.

Ministeris pirmininkas Wilsonas į tai atšovė: "Čia tai jau yra tradicinis visų laikotarpių prostitučių pasiaiskinimas: jei aš nedarysiu, kas nors kitas darys".

Wilsono žodžiai puikiai tinka ir amerikiečių biznieriams, kurie aiškina, kad Amerikai atsisakius sovietams parduoti elektronikos mašinas, sunkvežiminių fabrikus ar kitas aukštos technologijos prekes, jas Maskvai pristatys japonai, vokiečiai ar britai.

J. P.

protį ir gana "tiksliai" nustatinėjo naujus yardus tik kiekvienas pagal savo nosies ir rankų ilgumą. Tokiu būdu yardas vis įvairavo 3-4 coliais, atžvilgiu į karaliaus nosies ir rankos ilgumą.

Šia proga galima paminėti ir prancūzų ūkininkų senovišką matą, vad. "journal", kuris reiškia lauko plotą, kokį vienas žmogus gali arkliniu plūgu per vieną dieną aparti. Ilgio matas "Pipée", reiškia atstumą kurį žmogus gali nueiti išrūkydamas vieną pypkė.

Šitie primityviški prancūzų matai jau senai užmiršti. Bet Anglų karaliaus Henry I-jos pagal jo nosies ir rankos ilgumą nustatytą yardą dar taip tebėra išimylėję aukštos civilizacijos amerikiečiai.

J. Vil-tis

Prudential bendrovės vyresnysis viceprezidentas įteikia ketverių metų studijų stipendiją. Raimundui Kunstmanui, kuris šią stipendiją laimėjo savo pranašiais gabumais. Iš kairės: Raimundo tėveliai Ričardas ir Sofija Kunstmanai, Raimundas ir Prudential kompanijos viceprezidentas William Ingram.